

PORTFÓLIÓ

OCZTOS ERZSÉBET

Gyógytestnevelés az óvodában, iskolában szakterületen
pedagógus szakvizsgára felkészítő szak

Kaposvár

2023.

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem

Kaposvári Campus

**Gyógytestnevelés az óvodában, iskolában szakterületen
pedagógus szakvizsgára felkészítő szak**

A TANÁRI PÁLYÁM KIHÍVÁSAI

Belső konzulens: Vönöczky Áron Gábor

testnevelő tanár

Készítette: Ocztos Erzsébet

I6O6X0

levelező

Intézet/Tanszék: Neveléstudomány Intézet,
Szakdidaktikai Tanszék

Kaposvár

2023.

Tartalomjegyzék

I. fejezet	4
Szakmai háttér.....	4
1.1 Szakmai életút rövid bemutatása.....	4
1.2 Indítékok, elvárások a képzéssel kapcsolatban	7
1.3 Önértékelés.....	11
1.3.1. Helyem, szerepem, kihívásaim a gyógytestnevelés oktatásában	11
1.3.2. Esetleírás.....	15
1.4 Célok és feladatok	17
2. fejezet.....	19
Szakmai fejlődés	19
Kompetenciák fejlődése	19
2.1.1. Intézmény	21
2.1.2. Különleges bánásmód.....	21
2.1.3. A pedagógus	21
2.1.4. Kompetenciák.....	22
2.2 Szakmai fejlődés összegzése.....	28
2.3 Reflexió a szakmai fejlődésről.....	32
III. Fejlődési célok	33
3.1 A képzésen tanultak beépítése a munkámba.....	33
3.2 Elméleti ismeretek és gyakorlati tapasztalatok összevetése.....	34
3.3 További szakmai tervek	36
Felhasznált irodalom.....	37
Melléklet	39
Nyilatkozatok.....	75

I. fejezet

Szakmai háttér

1.1 Szakmai életút rövid bemutatása

A nevem Ocztos Erzsébet. Három diplomát szereztem az évek során: tanító, testnevelő tanár és gyógytestnevelő tanár vagyok. Jelenleg az aszódi Csengey Gusztáv Általános Iskolában dolgozom tanítóként. A mozgás szeretete már általános iskolában megmutatkozott az életemben, hiszen a testnevelés óra volt a kedvencem. Általános iskolás éveim alatt számos atlétika versenyen részt vettem, amit a környék iskolái szerveztek, ezeken általában érmes helyen végeztem. Falumban abban az időben kézilabda egyesület működött, aminek felnőtt női csapata is volt. Hamar elkezdtem látogatni az edzéseket már 13 éves koromban, ahol fejlesztették a testnevelés órákon megszerzett kézilabdás tudásomat. Szakközépiskolai tanulmányaim alatt megerősödött bennem, hogy a sport, a testnevelés fontos helyet fog elfoglalni az életemben. Ez köszönhető a nagyszerű testnevelő tanáromnak, aki egyben a kézilabda edzőm is lett ez alatt a 4 év alatt. A kézilabda igazi szerelem lett, amit a mai napig hobbi szinten űzök, de emellett nagyon érdekelték más sportágak is. Ezek közé tartozik az atlétika, a torna, a kosárlabda, a tollas, az asztalitenisz, csak hogy néhányat említsek a teljesség igénye nélkül. A szakközépiskolában is részt vettem sportversenyeken, ahol a legtöbb sikert kézilabdában értem el. Egy alkalommal Svédországba is eljutottunk egy kézilabda kupára.

1992-ben jelentkeztem a Budapesti Tanítóképző Főiskolára, ahol esti tagozaton tanultam 1996-ig, itt kitűnő diplomát szereztem. Már akkor tudtam, hogy itt nem állok meg a tanulásban, hanem testnevelő tanár szeretnék lenni. Azonban egy kis szünet után tudtam csak jelentkezni erre a szakra, hiszen 1996-ban megszületett 3. gyermekem és néhány évig a gyermekeim minden időmet kitöltötték.

1999-ben elkezdtem Egerben az Eszterházy Károly Főiskola testnevelő tanár szakát levelező tagozaton. Rengeteg gyakorlati óránk volt, ahol jeles pedagógusoktól tanulhattam el a szakma alapjait. Megosztották velünk a megszerzett tapasztalataikat, és nemcsak a sportágak elsajátítására helyezték a hangsúlyt, hanem arra is, hogyan tudjuk megtanítani a gyermekeknek. A főiskolát 2002-ben fejeztem be kiváló minősítéssel.

A főiskolával egy időben újra munkába álltam, a helyi általános iskolába vettek fel testnevelőnek. Testnevelést tanítottam az egész alsó tagozaton, így amit a főiskolán megtanultam, azonnal alkalmazni tudtam.

Testnevelő tanárként szembesültem azzal a ténnyel, hogy a gyermekek már általános iskolás korban különböző mozgásszervi problémákkal küzdenek. Gyerekként én is ebben a faluban nőttem fel és ritka volt a lúdtalpas, hanyagtartással küzdő vagy túlsúlyos gyermek, hiszen mi minden szabadidőnket mozgással, játékkal töltöttük a szabadban. A tanítványaim és szülei maguk mondták el, hogy most már alig mozdulnak ki a házból, a tévé elől. Sajnos az ülő életmód következményei meg is jelentek az életükben. Ez alatt az idő alatt úgy döntöttem, hogy szeretnék még többet tenni a gyerekek egészségéért, és határoztam el, hogy nem állok meg a testnevelő tanári diplománál, hanem elvégzem a gyógytestnevelés szakot is. A diplomámat 2005-ben szereztem meg kitüntetéses minősítéssel. Rögtön alkalmaztam a tanultakat a testnevelés órákon, és azon igyekeztem, hogy a környék iskoláiban elérhetővé váljék a gyógytestnevelés a rászoruló tanulóknak.

A gyógytestnevelés vidéken még gyerekcipőben járt, nem is volt szervezete és nem is volt megszervezve. Majd a Kistérségi Társulás vette a kezébe a szervezést és nevezett ki két iskolába gyógytestnevelőnek. Ezt a munkát a fő állásom mellett végeztem. Délután a tanítási órák után tartottam a foglalkozásokat. A gyógytestnevelés 2013 szeptemberében került a szakszolgálatok ellátási feladatai közé és szervezte meg a vidéki iskolákban is a gyógytestnevelés foglalkozásokat. Rendszeresen részt vettem a szakmai megbeszéléseken és sok problémás helyzetet sikerült elemezni, megbeszélni és megoldást találni rá.

A diplomák megszerzése után most már testnevelő tanárként, osztályfőnökként vettem részt az intézmény oktató munkájában, ahol a teljes felső tagozat testnevelés órája mellett mindig volt egy alsós osztályom is, így az évek alatt három osztályt taníthattam 1-8. osztályig. Ez nagyszerű tapasztalat volt; nyomon követni a testi- és mozgásfejlődést az ügyesség és a különböző sportágakhoz szükséges készségek, kompetenciák kialakulását kisgyermekkortól kis tinédzser korig. Mivel nagyon jól ismertem őket, ajánlani tudtam nekik különböző sportágakat, amiben sikeresek lehetnek és lettek is. A gyógytestnevelés alkalmazása pedig segített korrigálni a mozgásszervi eltéréseket és elkerülni a súlyosabb problémákat. Öröm volt látni, hogy a különböző problémákkal kezelt gyermekek egészségesen hagyják el az intézményt.

A kézilabda mellett új sportágak oktatásába kezdtem. Az asztalitenisz és a tollaslabda került előtérbe ezekben az években. Fontosnak tartom, hogy a gyermekek kipróbálhassák magukat a megtanult új sportágban, ezért elkezdtem versenyeket szervezni asztalitenisz

és tollas sportágakban. Először csak az iskola tanulóinak, majd a tudásuk gyarapodásával növeltük a versenyeken részt vevő iskolák számát is. Időközben a faluban tanuszoda épült. Az úszásoktatás megszervezését fontos feladatommak tartottam, a helyi tanuszodában pedig képzett szakemberek álltak rendelkezésünkre. Később a heti öt testnevelés órából kettőt szántunk az úszásra. Ezeken az órákon én tanítottam a gyerekeket az alapokra, rengeteg játékkal kiegészítve az úszásformák elsajátítását. Így tényleg mindenkinek lehetősége volt megtanulni úszni, illetve az ügyesebb gyerekeknek további úszásnemek megtanulására nyílt alkalma, valamint a tehetséges tanulókat is ki tudtuk szűrni és versenyeztetni. Gyógytestnevelés órákon havonta egyszer mentünk le gyógyúszásra a tanuszodába. Sajnos szervezési és finanszírozási problémák miatt erre egy idő után már nem volt lehetőség. Testnevelőként- gyógytestnevelőként tudom, hogy nagy szerepem van abban, hogy a rendszeres testmozgás a gyermekek életének a részévé váljon, és így egészségesebb életmódjuk legyen. Az aktív életmódra nevelés fontos részét alkotta a túra szakkör, hiszen gyönyörű környezetben élünk, ahol számtalan lehetőség kínálkozik túrázásra, a Cserhát és Börzsöny csodaszép helyein.

A folyamatos fejlődés és innováció elengedhetetlen a tanári pályán, ez az én életemnek is fontos része. Az állandó tanulás, nyitottság az új dolgokra alapvető a számomra. Az érdeklődési köröm is elég széles, ezért minden lehetőséget megragadtam, hogy továbbképzéseken vegyek részt. Ezek szélesítették az ismereteimet, a látókörömet, a szemléletmódomat. A legfontosabb pedig, hogy az elsajátított új ismereteket azonnal alkalmaztam az óráimon. Odafigyeltem arra, hogy mind testnevelőként, mind gyógytestnevelőként folyamatosan fejlődjek a pályámon. A teljesség igénye nélkül néhány továbbképzés, amelyen részt vettem: Fit-ball a testnevelésben, gyógytestnevelésben; NETFIT; Szivacskezilabda; Gyalogos és evezős vándortábor vezető.

A sportágakban / kézilabda, labdarúgás, tollaslabda/ tehetséges tanulókat nagyobb egyesületekhez irányítottam, ahol további fejlődésük biztosítva volt. Egyik legnagyobb büszkeségem az a két gyermek, aki a kézilabda mellett kötelezte el magát. Egy leány a Vác NKSE serdülő bajnokság kiemelkedő tehetsége. Egy fiú pedig szintén a Vác KSE serdülő csapatával vett részt a serdülő bajnokságon, ahol 4. helyet értek el. Szerepeltek a Cell Kupán Veszprémben, ami a világ legnagyobb utánpótlás tornája, itt 2. helyezést értek el. A Nemzeti Kézilabda Akadémián is eltöltött néhány hónapot, jelenleg pedig a Vác KSE NB 1 /B felnőtt csapatát erősíti.

Gyógytestnevelőként évekig láttam el a gyerekeket heti 4-8 órában három intézményben. Legfontosabb feladatommak a prevenciót tekintem, hiszen az a legjobb, ha az elváltozás

ki sem alakul. Célom, hogy a gyermekekben tudatosuljon, hogy az egészségük az egyik legfontosabb értékük. A kisebb elváltozások kezelésével, javításával szeretnék hozzájárulni egy magasabb életminőséghez, ami végig kíséri egész életüket. Jelenleg nem dolgozok gyógytestnevelőként de minden alkalmat megragadok arra, hogy a testnevelés órába becsempésszem a gyógytestnevelés gyakorlatanyagát prevenciós jelleggel. Ha lehetőségem van, mindig elmegyek az évente megrendezésre kerülő gyógytestnevelés konferenciára, ahol a gyógytestneveléssel kapcsolatos új módszerek és eszközök bemutatása mellett a társszakmák képviselői is bemutatkoznak, ami a szorosabb együttműködésre ösztönöz minket, gyógytestnevelőket is.

1.2 Indítékok, elvárások a képzéssel kapcsolatban

Személyes és szakmai indítékok is hozzájárultak ahhoz, hogy elkezdjem ezt a képzést. Gyógytestnevelőnek lenni egy hivatás, ami egy életre szól. Hozzájárulni az egészség megőrzéséhez, megelőzni a bajt- időben észre venni a mozgásszervi panaszokhoz vezető utat és még időben a helyes mederbe terelni. Ha pedig már fennálló mozgásszervi vagy belgyógyászati probléma van akkor segíteni, támogatni a gyógyulásban, javulásban és a magasabb életminőség felé indítani a gyermeket. Ez nagy felelősség és kihívás, de egyben mély megelégedést adó munka is. Hosszú éveken keresztül dolgoztam gyógytestnevelőként. Sajnos jelenleg nem, mert két éve munkahelyet váltottam és az új iskolámban már megvolt a gyógytestnevelő kolléga. Régi iskoláimban indig az a szerencsés helyzet adódott, hogy testnevelő tanárnak vettek fel az intézménybe és a szakszolgálat ugyanabba az intézménybe nevezett ki óraadó gyógytestnevelőnek. Most azonban csak úgy folytathatom ezt a munkát, ha megszerzem a szakvizsgát. Személyes indokom tehát ez: ha szeretnék gyógytestnevelőként szakszolgálatban dolgozni, szükségem van a szakvizsgára, ezért vágtam bele ebbe a képzésbe.

Szakmailag fontosnak tartom, hogy ebben a hivatásban megőrizzük, fejlesszük és átadjuk a tudást, mind elméleti mind gyakorlati síkon. Ezért kezdtem bele ebbe a képzésbe, hogy elmélyítsem tudásom, szélesítsem látóköröm változzon a szemléletmódom az adott helyzetnek megfelelően. Úgy tapasztalom, hogy napjainkban a gyermekek újfajta megközelítésére van szükség, hiszen megjelent az iskolában az Alfa generáció a maga digitális életszemléletével / ami tudjuk, hogy sok üléssel jár, és ez sajnos nagyban hozzájárul a mozgásrendszer elváltozásaihoz/, illetve az iskolákban egyre több az SNI, ADHD és más

panaszokkal küzdő gyermek. Ők szintén sajátos bánásmódot igényelnek és ez meghatározza a gyógytestnevelésben alkalmazott módszereket. Mint ahogy az oktatás minden területén, itt is változásra van szükség a gyerekek jelenlegi gondolkodásmódja szerint. A gyógytestnevelés gyakorlati anyagát más megközelítésben kell átadni, hogy elérjük a célnkat és a gyermek saját érdekének tekintse a részvételt, motivációja belső igényből fakadjon. Szakmai indítékom tehát ez: olyan új ismeretre szert tenni, ami segíti az új generáció egészség tudatosságának kialakulását, az egészséges életmód elsajátítását, örömet találni a mozgásban, érdekeltté tenni őt a gyógyulásban.

A jelenlegi helyzetemben az a kihívás, hogy egy nagy létszámú iskolába kerültem(400 fő), egy nagy tantestületbe (55 fő), ahol több testnevelővel és a gyógytestnevelő kollégával kell együtt dolgoznom a gyerekek nevelésében, gyógyításában. Eddig csak falusi kis iskolákban dolgoztam, ahol a gyerekek létszáma nem érte el a 80 főt és a tantestület 8-10 emberből állt. Minden helyen én voltam az egyetlen testnevelő és én láttam el a gyógytestnevelői feladatokat is. Szerencsés helyzet.

Szeretném bemutatni a jelenlegi iskolámat. A gyógytestneveléssel kapcsolatban felmerülő problémát és a megoldási javaslatot.

Iskolánk Aszódon, egy Budapesthez közel fekvő kisvárosban található. Aszód lélekszáma 6000 fő körül mozog, 2 óvoda, 2 általános iskola (melyből 1 egyházi), 1 egyházi gimnázium és 1 középiskola található.

Iskolánk a Csengey Gusztáv Általános Iskola régi múltra tekint vissza Aszód településén, elődje a Kastélyiskola, már a 19. században is létezett. 1981-ben költözött a Kastély iskolából a jelenlegi modernebb épületbe. Iskolánk két emeletes, illetve van két fél emelet. Az első és második emeleten található az alsó tagozat 1-4 osztálya, évfolyamonként 2-2 osztály. Az osztályok mellett található az osztálytanítók irodája, így mi nem megyünk le a felsős irodába.

Tantermek száma 15 normál méretű és 3 kisebb méretű tanterem. Kívül 1 kisebb és 1 nagyobb udvar található, valamint egy jól kiépített sportpálya.

Iskolánkban a szakos ellátottság 100%-os. Jelenlegi pedagógus létszámunk 46 fő: (12 tanító, 34 tanár, ebből 3 óraadó). Az igazgatónő munkáját 2 helyettes segíti. Intézményünkben dolgozik 2 iskolatitkár, 3 pedagógiai asszisztens, 1 logopédus és 1 gyógytestnevelő is.

Intézményünkben 315 tanuló jár. Egyre több tanuló jár be a környék településeiről (Kartal, Verseg, Kálló, Domony, Iklad, Erdőkertes), főleg a felső tagozatra, mert a kisebb falvakban csak az alsó tagozat működik. Alsó tagozaton a tanulók 98%-a napközis, így a

saját osztályukban töltik a délutáni tanulóidőt. Felsőben ez az arány csökken, így ők összevont napköziben készülhetnek másnapra.

Iskolánk alapvető feladata az általános iskolai nevelés és oktatás, és ennek keretében a tanulók felkészítése az eredményes középfokú oktatásra. Ezen túlmenően célunk az énekzene, az angol nyelv, a testnevelés és sport, valamint a környezetvédelem értékterület kiemelten fontos kezelése.

Az intézményünkben 4 szakmai munkacsoport működik. Alsós reál szakmai közösség, mely irányítja, ellenőrzi, segíti a reál tárgyakat oktató tanítókat. Alsós humán szakmai közösség, mely a humán tárgyakat oktató tanítók munkáját koordinálja. Felsősz szakmai közösség és a nevelési szakmai közösség. A szakmai közösségek a saját maguk által meghatározott éves Munkaterv szerint működnek.

Jómagam nemrég érkeztem az intézménybe (2021), idén a második évemet kezdtem. Alsós tanítóként dolgozom, tavaly első osztályt kaptam, idén őket viszem tovább. Testnevelést és matematikát tanítok.

Probléma: A gyógytestnevelő és a testnevelő tanár együttműködése

A gyógytestnevelés 2013 szeptemberében került a szakszolgálatok ellátási feladatai közé. Addig vidéken a Kistérségi Társulások szervezték meg a falusi iskolákban a gyógytestnevelést. Én is a Kistérségi Társulással, majd a szakszolgálattal kötött megbízási szerződés alapján, tartottam a gyógytestnevelés foglalkozásokat abban az iskolában, ahol egyébként is testnevelő tanár voltam. Ez a helyzet lehetővé tette a hatékony együttműködést az osztályfőnökkkel, az iskola vezetéssel, a szülőkkel. Mindez hozzájárult ahhoz, hogy a gyermek a lehető legjobb ellátást kapja. A foglalkozásokat mindig tanórák után, délután tartottam.

Az új munkahelyemen már megvolt a gyógytestnevelő kolléga, én testnevelést tartok az osztályomban. A helyi gyakorlat is új volt nekem, hiszen itt a gyógytestnevelő a testnevelés óráról viszi ki a beutalt gyerekeket heti két alkalommal.

Szomorúan tapasztaltam, hogy a testnevelést tartó kollégák (tanítók és testnevelők) és a gyógytestnevelő között alig van kommunikáció és együttműködés. Hiányolom, hogy a gyógytestnevelő nem osztja meg a diagnózist a testnevelővel, nem beszélik át a gyógytestnevelésre utaltak számára tiltott gyakorlatokat, és azt sem, hogy mire kell figyelni a különböző gyakorlatok végzésénél. Nem ad szakmai javaslatokat a mozgásszervi problémával küzdő gyermek állapotának javítására a testnevelés óra keretében.

Az értékelés kérdése sincs megoldva, hiszen a gyógytestnevelő nem írhat a Krétába jegyet, egy füzetet vezetnek, de abba csak az szerepel, hogy a gyermek részt vett az órán.

Testnevelő tanárként szeretném figyelembe venni a gyermek ott végzett munkáját is az osztályozásban, hiszen csak így tudok teljes képet kapni róla

A gyógytestneveléshez használt eszközök csak a gyógytestnevelő számára elérhetőek, szertára zárva van. Így például nem tudom használni a testnevelés óráimon a Fit-ball labdákat vagy más eszközöket, amik színesíthetnék az órámot.

Megoldási javaslat

Év elején, mielőtt a gyógytestnevelő tanár elkezd a munkát, közös megbeszélés minden testnevelést tanító kollégával, ahol elmondja az általános tudnivalókat a mozgásszervi és belgyógyászati elváltozásokkal kapcsolatban. Megbeszélés, hogyan tudják segíteni egymás munkáját. A gyógytestnevelő speciális esetekben (súlyosabb elváltozás esetén) tanulóira lebontva is tájékoztat, mire kell figyelni normál testnevelés órán, milyen gyakorlatot ne csináltassanak a gyerekekkel, mi az, ami segíti a gyógyulását. Minden hónapban adjon egy jegyet a gyógytestnevelés foglalkozáson részt vevő gyermekeknek, amit egy füzetbe írjon le vagy a két tanár által megbeszélt módon informálja erről az osztályban testnevelést tartó kollégát.

Elképzelhetőnek tartom, hogy néhányszor egy-egy órarészt a gyógytestnevelő tartson meg az egész osztálynak pl.: bemelegítés, óra végi játék. Így a beutalt gyerekek úgy érezhetik, hogy amit csinálnak mindenkinek hasznos lehet, csökken a betegségtudatuk.

Az eszközöket megbeszéltek szerint mindenki használhassa a testnevelés óráján. Ehhez ötleteket adhat a gyógytestnevelő. Így a testnevelés órák színesebbé válhatnak.

Elvárásaim a képzéssel kapcsolatban

Ebben az oktatásban számos olyan tantárgy van, ami bővíti tudásom, és segít a szemléletváltásban. Pályám során az utóbbi pár évben nagy kihívást jelentett az, hogy egyre több a sajátos nevelést igénylő gyermek az iskolákban. Ezek a gyermekek különböző idegrendszeri vagy viselkedésbeli problémákkal küzdenek, amit az eddigi tanulmányaim nem fedtek le. Ezek a tanulók egyéni bánásmódot és sajátos nevelési és oktatási eszközöket és módszereket igényelnek, amihez bővítenem kell tudásom, hogy elérjem ugyanazt a célt, mint az átlag gyermekeknél. Itt már túl kell látni az egészség megőrzésén és visszaszerzésén, hiszen sokkal több rétv feladattal kell megbirkóznunk: segíteni megtalálni az erősségeiket, leküzdeni a gyengeségeiket, visszaállítani az önbecsülésüket és segíteni nekik beilleszkedni a közösségbe. Arra számítok, hogy ez az oktatás, az ezekhez kapcsolódó tantárgyak, a szakvizsga segítséget ad ehhez a sokoldalú feladat elvégzéséhez, bővíti az

ezzel kapcsolatos ismereteimet, tudásomat. Megalapozza az ebben a témában való további kutatásomat. Hozzájárul a tanári és pedagógiai szakmai fejlődésemhez és hitet ad, hogy a nehézségek ellenére újult erővel folytassam ezt a nagyszerű munkát.

A szakvizsga pedig lehetővé teszi, hogy főállású gyógytestnevelőként helyezkedjek el egy szakszolgálatban a jövőben.

1.3 Önértékelés

1.3.1. Helyem, szerepem, kihívásaim a gyógytestnevelés oktatásában

Az önértékelés fogalma: „A szervezet vagy az egyén – vezető és pedagógus – tevékenységeinek, képességeinek, tudásának, viselkedésének, eredményeinek kritikai megítélése önmaga által, amely magában foglalja az intézmény által készített elvárásrendszerben szereplő elvárásoknak való megfelelés vizsgálatát és kritikai megítélését.” (Önértékelési kézikönyv 2022. 6.javított kiadás 8.oldal)

Az önértékelés célja:... „meghatározza a kiemelkedő és a fejleszhető tevékenységeket, majd erre építve fejlesztéseket tervezzen, fejlesztési feladatait önfejlesztési tervben,... rögzítse, szervezeti és egyéni tanulási, önfejlesztési programokat indítson, hogy azután az újabb önértékelés keretében vizsgálja a programok megvalósításának eredményességét.” (Önértékelési kézikönyv 2022. 6.javított kiadás, 9. oldal)

Az önértékelés fontos szerepet tölt be a gyógytestnevelői munkám során, hiszen segít felismerni az erősségeimet, támpontot ad a fejlesztendő területek felismeréséhez és javításához Folyamatos visszacsatolást ad a munkám végzéséhez, ami segíti, hogy szakmailag, pedagógiailag, mentálisan is a legjobbat adjam a gyermekeknek és önmagamnak is. Mindez hozzájárul a mentális egészségemhez az önbecsülésemhez a gyógytestnevelési ellátás magas színvonalához, az ellátott gyermekek egészségének mielőbbi helyreállításához, a gyógytestnevelés tantárgy helyes és pozitív megítéléséhez, az oktatásban elfoglalt helyének elismeréséhez mind az intézmény mind a tanári kar mind a szülők és gyermekek részéről.

Helyem: A szakszolgálat alkalmazásában 2 csoportban heti 2-2 órában a helyi általános iskolában dolgoztam óraadó gyógytestnevelőként. Az intézmény helyet és eszközöket biztosított az órák megtartásához. Az általános iskolában én voltam a testnevelő tanár is öt osztályban, ennek köszönhetően jól ismertem a tanulókat, személyiségüket, szociális

helyzetüket az esetleges tanulási- magatartási- beilleszkedési nehézségeket. A foglalkozásokat a tanítási órák után tartottam így a beutalt tanulóknak heti +2 órájuk volt az 5 testnevelés órán kívül. Sajnos emiatt nem volt túl népszerű a gyógytestnevelés, túl sok terhet rótt a gyermekekre, nem szívesen maradtak ott órák után, illetve jártak már más szakkörre az intézményben vagy azon kívül. A motiváció, a kellő érdeklődés felkeltése kiemelt fontosságú volt, illetve ugyanígy az órák népszerűségének javítása is. A gyógytestnevelés foglalkozások helyének (idő, szabad terem) megtalálását nehezítette az is, hogy több délutáni foglalkozás is zajlott az iskolában (énekkar, rajzsakkör, túrasakkör stb.), így nehéz volt megtalálni azt az időpontot amikor nem ütközik más elfoglaltsággal, hiszen voltak gyermekek, akik több délutáni szakkörön is szerettek volna részt venni. Az iskola vezetése és a kollégák segítségével és támogató hozzáállásával minden évben sikerült áthidalni a szervezési nehézségeket.

Szerepem: Én vagyok a kapocs, a kapcsolat a szakszolgálat és az iskola között. Produktív együttműködés megvalósításán fáradozom a testnevelők és gyógytestnevelők között, illetve az intézmény dolgozóival. A statisztikák szerint a gyermekek egészségi állapota fokozatosan romlik, egyre több a tartáshibás, túlsúlyos gyermek. Emiatt egyre több gyermeket utalnak gyógytestnevelésre. A növekvő igények ellenére a tantárgy pozitív megítélése nem növekszik. A gyógytestnevelésre utalt tanulók nagy részének fenntartásai vannak a tantárggyal szemben. „A pedagógus kollégák körében (Simon 2005) és a testnevelő tanárok egy részénél sem sikerült elérni teljes mértékben a szemléletváltást a könnyített- illetve a gyógytestnevelés órák megítélésében. A negatív megítélésből adódóan az iskolások közül az arra rászorultak nagy része nem szeret gyógytestnevelés órán részt venni, s így életükbe nem épül be a rendszeres testedzés, amelyre nagy szükségük lenne a gyógyuláshoz.” (A gyógytestnevelés tantárgy vizsgálata az új típusú tanár – diák kapcsolatrendszerben Doktori értekezés Simon István Ágoston, Bp. 2009, 6. oldal)

Szeretnék a munkámmal hozzájárulni a gyógytestnevelés tantárgy pozitív megítéléséhez mind a gyermekek mind a pedagógus kollégák körében. Ehhez fontos a szakmai felkészültség a jó kommunikáció és az együttműködési készség. Olyan légkört szeretnék kialakítani, amely hozzájárul annak felismeréséhez, hogy csak a szoros együttműködés (beutalt tanulók, osztálytársaik, szülők, kollégák)megvalósulásával érhetjük el a legfontosabb célt, az egészség mielőbbi helyreállítását.

Kihívások:- tárgyi feltételek

- gyógyújszás megvalósítása
- tanár-diák új típusú kapcsolatrendszere

- alfageneráció

- motiváció

Az önértékelés a pedagógus kompetenciákra épül ezért, ezek figyelembevételével szeretném az önértékelésemet bemutatni.

Szakmai feladatok, szaktudományos, szaktárgyi, tantervi tudás: Az alapismeretek és a szakmához kapcsolódó szaktárgyi tudás megszerzése az egyetemen kezdődött. Véleményem szerint a tudás, a folyamatos önfejlesztés ezen a területen egy soha véget nem érő folyamat.

Töreksem folyamatosan szinten tartani és frissíteni szaktárgyi és tantervi tudásom. Mindig örömmel tölt el az új információk, kutatások megismerése, elemzése és alkalmazása a munkámban.

Pedagógiai folyamatok, tevékenységek tervezése és a megvalósításukhoz kapcsolódó önreflexiók: A tanterv alapján, amit a szakszolgálat a rendelkezésemre bocsájtott a tanmenetem magam írtam és erre építék az óráim megtervezésekor. A pedagógiai folyamatok melyek benne szerepelnek magukba foglalják a motivációt, munkaformákat, módszereket és eszközöket is. A tanmenetem épít a gyermekek már megszerzett képességeire, azok továbbfejlesztésére, a fennálló elváltozásokra, azok helyreállítására, javítására, az életminőség magasabb szintre emelésére. Külön figyelmet fordítok a differenciálásra minden egyes órán, életkor és diagnózis szerint. A gyakorlatokat és módszereket különféleképpen alkalmazom a szükségleteknek megfelelően. Bizonyos időközönként átnézem a dokumentációmat, átgondolom a munkámat, módszereimet, és ha kell fejlesztem és változtatok azokat az egyén és a csoport igényeinek megfelelően.

A tanulás támogatása az órákon akkor tud megvalósulni, ha biztosítom a nyugodt, feszültségmentes légkört, amiben a gyermek mind fizikailag mind mentálisan jól érzi magát. Ekkor képes rám figyelni, együttműködni, helyesen végrehajtani az adott gyakorlatokat, megelégedést és örömet találni a mozgástevékenység végrehajtásában. Önálló gondolkodásra, egyéni feladatmegoldásra igyekszem ösztönözni tanítványaimat.

A személyiségfejlesztés és a sajátos nevelési igényű tanulók beilleszkedésének módszertana. A személyiség fejlesztésére kiváló lehetőséget biztosít a mozgás, a sport. A testnevelés- gyógytestnevelés órán megoldandó feladathelyzetekkel találja magát szembe a tanuló, különböző játékokban vehet részt és adaptálhatjuk a különböző sportjátékokat is melyek lehetővé teszi a különböző személyiségjegyek kialakulását, fejlődését. Ezek közül sorolnék fel néhányat: figyelem, kitartás, akaraterő, csapatszellem, együttműködési készség stb. Igyekszem az órára való felkészülés során tudatosan odafigyelni arra, hogy

kihasználjam a helyzet és az óra anyaga adta személyiségfejlődési lehetőségeket. Fontosnak tartom, hogy az órán betartsák a megbeszélte szabályokat és szokásokat. Ezen a területen igyekszem segíteni a különleges bánásmódot igénylő gyermekek személyiségfejlődését, beilleszkedését, elfogadását. Fontos, hogy az SNI-s illetve a hátrányos helyzetű gyermek is jól érezze magát az órán illetve a többiek társaságában, szívesen vegyen részt a feladatok végrehajtásában és a csapatjátékokban is, élvezze a mozgás, sport adta örömet. Az SNI gyerekekkel való bánásmód és beilleszkedésének segítése olyan terület a szakmámban, ahol fejlődnöm kell, jobban megismerni az igényeiket, hogyan segíthetem a fejlődésüket a legjobb módon és türelmesebb legyek.

Közösségfejlesztés. Mivel a gyermekek eltérő társadalmi és kulturális környezetből jönnek, elsődleges célom, hogy együttműködésüket segítsem, illetve a köztük lévő konfliktusok közvetett megoldásában tudjak nekik segíteni. Szeretném a jövőben jobban kihasználni az órák közösségformáló szerepét.

Értékelés. Sajnos nem erősségem az értékelés. A gyógytestnevelés egy olyan területe a testnevelésnek, ahol az egyéni értékelésnek kellene hangsúlyosnak lennie és minden óra végén meg kellene történnie. A gyermekek nem egyforma diagnózissal vesznek részt az órán, és a fizikális adottságaik is eltérőek. Az önmagukhoz viszonyított értékelés az egyetlen lehetséges mód erre, de mivel ők az iskolában megszokták, hogy egymáshoz mérjék magukat, sokszor a versenyszellem konfliktusokat szül és elégedetlenek önmagukkal.

Fenntarthatóság, környezeti nevelés.

Ezen a területen van a legnagyobb fejlődni valóm. Vagyis, hogy ezt a területet hogyan tudnám beépíteni a gyógytestnevelés oktatásába.

Kommunikáció és a szakmai együttműködés. Munkámban az együttműködésnek nagy jelentősége van a gyermekek szempontjából. Az esetmegbeszélések kollégákkal, óvodapedagógusokkal, a szülőkkel történő beszélgetések, a védőnőkkel az egyeztetések, mind fontos részei munkámnak.

Elkötelezettség és szakmai felelősségvállalás. Folyamatosan részt veszek továbbképzéseken, munkaközösségi értekezleteken és szakmai konferenciákon, melyek találkozási lehetőséget biztosítanak számomra a szakma újdonságaival és a szakmai közösséggel.

1.3.2. Esetleírás

A gyermek, akiről írni szeretnék 8 éves fiú, 2. osztályos. Lassan két éve ismerem. Jó képességű fiú, a probléma a magatartásában mutatkozott. Sokszor volt stresszes, feszült, a problémákat verekedéssel oldotta meg. Máskor igen lehangolt, magába forduló volt. Megismertem a gyermek háttérét, nehéz anyagi körülmények között élő elvált szülők gyermeke. Több nevelőapuka nevelte, a mostani viszonylag hosszú ideje él velük, egy édestestvére van és 3 féltestvére. A családban nem sok figyelmet kap, érzelmileg elhanyagolt. Mivel ő a legidősebb a legtöbb gyermekcsínyért, testvérek közötti vitáért őt hibáztatják és ő kapja a büntetést is. Emiatt nem jó a kapcsolata az édestestvérével, aki ezt kihasználva mindig árulkodik rá. Elmondása alapján a szülei nem bíznak benne, nem hisznek neki. Ha bármi jót tesz, vagy jó jegyet hoz haza, nem dicsérik meg, csak azt mondják, hogy ez a dolgod. Ha rosszat tesz, valóst vagy valótlant, büntetést kap, ez lehet szóbeli vagy testi fenytés, telefon, tv megvonás, szabadidő korlátozása. Volt, hogy elzavarták otthonról és egy ideig a nagypapával élt. A szülők sokat veszekednek, ez is frusztrálja a fiút. Ezen ismeretek birtokában igyekeztem több figyelemben, dicséretben részesíteni a gyermeket a testnevelés órákon. Ha verekedéssel oldott meg egy problémát nem szidtam meg, hanem megbeszéltem vele a felindulás okát, ha lehet igazat adtam neki, hogy jogosan feldúlt, majd megbeszéltük, hogy verekedés helyett hogyan kellett volna kezelnie a helyzetet. Ez legtöbbször segített neki lehiggadni és megérteni, hogy a verekedés nem megoldás. A csendes, szelíd hangnem ezekben a helyzetekben sokszor meg is lepte. Beszéltem a többi kollégával is erről a problémáról, közösen dolgoztuk ki a további stratégiát, hogy nevelési, konfliktuskezelési elveink, elvárásaink egyformák legyenek ezzel a fiúval szemben. Vagyis, hogy sokat dicsérjük, feladatokkal bízunk meg és elismerjük az érdemeit, ha elvégezte azokat. Nem beszélünk vele emelt hangon, több figyelmet fordítunk rá, beszélgetünk vele, játékokkal próbáljuk oldani az otthonról hozott feszültséget, természetesen az osztályközösséggel együtt. A szülők felkeresték intézményünket, hogy nem bírnak otthon ezzel a gyermekkel és segítséget kértek. Ekkor küldtük el őt a nevelési tanácsadóba és pszichológushoz. A nevelési tanácsadó szerint beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézsége diagnosztizálható, kiemelt figyelmet igénylő gyermek. A nevelési tanácsadó javaslatára azóta kapja a fejlesztést heti 1 órában kiscsoportos formában, melyet fejlesztő pedagógus lát el.

Fejlesztésre javasolt területei:

olvasási készség fejlesztése
szövegértés, lényegkiemelés
helyesírás
motiváció
figyelem
emlékezet
önbizalom
önszabályozás

Ezekre a területekre én is igyekszem fokozott figyelmet fordítani.

Az egyik fontos feladatomnak tartom ennek a gyermeknek a lelki egészségét, melynek romlása a tanulmányi eredményére is kihatott az elmúlt években. A tanár-diák kapcsolatban fontos a bizalom, ezt próbálok elnyerni szeretetteljes, nyitott, érdeklődő magatartással. Reggelente vele kezdtem a beszélgetést teljesen kötetlen formában, nem kérdeztem rá a családi gondjaira, reméltem a pozitív változást. Sajnos már érkezett lehangoltan az iskolába, kérdéseimre, miért rosszkedvű, sajnos újra a családi problémákat említette meg. Mindig kész vagyok meghallgatni őt. Ha beszélgetni akar, minden más dolgomat félreteszem, általában szünetben vagy órák után beszélgetünk. Figyelemmel kísérem a tanulmányi eredményeinek alakulását. Tudatosítom benne, hogy értékes ember és a tanulás lehetőséget ad neki, hogy sikeres legyen az életben. Elmondom, hogy milyen jó tulajdonságai vannak és milyen nagyszerű képességekkel rendelkezik. Továbbra is segítek neki a konfliktusok kezelésében. A testnevelés órán sok olyan játékot játszunk, ami oldja a feszültséget, és látom, ahogy egy szomorú arc mosolyra húzódik, hogy ha csak kis időre is, de lelkéből eltűnik a teher és csak a játék van. Felvettem a kapcsolatot a pszichológussal és a fejlesztő pedagógussal is, hogy közösen segítsünk a gyermeknek. A szülő már megjelent a szülői értekezleten, ahol próbáltam vele jó kapcsolatot kialakítani, és beszélgetni vele a gyermekről. Ekkor megbeszéltünk egy alkalmat a családlátogatásra is, ahová el is mentem. Elmondtam nekik az észrevételeimet a gyermekükről, ők is elmondták, hogy ők hogyan látják gyermeküket. Sajnos nincsenek túl jó véleménnyel róla, se a magatartását, se a tanulását illetően. Remélem a pozitív kép, amit elmondtam gyermekükről hatással lesz a szülők szemléletmódjára. Véleményem szerint a jó kapcsolat alapja a bizalom így erre törekszem a gyermek és a szülők esetében is. Nem a szülők ellen akarok dolgozni, hanem velük együttműködve a gyermek érdekében.

Testnevelő tanárként fontosnak tartom, hogy mozgással vezessék le a felhalmozódott feszültséget, agressziót a gyermekek és ez a fiú is ezt tanulja meg.

Az eredmény, ha lassacskán is, de megmutatkozik. A gyermek keresi a társaságot, ha bántja valami. Verekedés helyett szól nekem, ha valakivel konfliktusa van. Azzal, hogy feladatokkal bízom meg látom, hogy a közösség értékes tagjaként kezd magára tekinteni. Illetve a tanulmányi eredménye most átlagosnak mondható. Lehetne jobb is a képességeit tekintve, de az jó, hogy nem romlott.

Tudom hosszú még az út, és lehet visszaesés is a gyermek magatartásában, de remélem, hogy szerető, figyelmes és megértő kezeink alól egy életrevaló, kiegyensúlyozott felnőtt válik belőle.

1.4 Célok és feladatok

A célok kitűzése mindig is fontos részét képezték az életnek, mind személyes mind szakmai téren. Célok nélkül nehéz megfogalmazni honnan hová szeretnék eljutni, milyen utat, módszereket kövessek, milyen elvégzendő feladataim vannak. A konkrét cél határozott utat mutat, pontos módszerek és feladatok követését kívánja meg. Ha határozott célunk van akkor nem csapongunk ide-oda, hanem minden erőnkkel, energiánkkal, szakmai tudásunkkal azon dolgozunk, hogy minél hamarabb elérjük azt a célt.

Mivel hosszú éveken át dolgoztam gyógytestnevelőként, tudom milyen fontos és hasznos ez a munka. Átéreztem azt az örömet, ami abból fakadt amikor a gyermek állapota javult, amikor a scoliosissal diagnosztizált gyermek arról számolt be, hogy nem kell többet fűzőt hordania, és tudtam, hogy ehhez a javuláshoz én is hozzájárultam a munkámmal. Mindez mély megelégedettséggel töltött el. Eddig csak óraadóként dolgoztam gyógytestnevelőként az intézményekben, az állásom testnevelő tanár volt. A legfőbb célomként most azt tűztem ki, hogy szakszolgálat alkalmazásában teljes időben gyógytestnevelőként dolgozzak, hogy minél több rászoruló gyermeket érjek el és tudjak szakszerű segítséget nyújtani, hogy újra egészségesek legyenek. Azért kezdtem el ezt a képzést, hogy ez a célom minél hamarabb megvalósulhasson. Ezen túlmenően célom még a folyamatos megújulás, ismeretszerzés, szemléletváltás mind szakmailag, pedagógiailag, módszertanilag. Szükségét érzem a szemléletmódom formálásának is a tanulók érdeklődésének, érdekeltiségének megváltozása miatt, az alfgeneráció beállítottsága miatt és a nevelő-nevelt viszonyában beálló változások miatt is. Ezek olyan nagy, komplex és fontos területek, amiben önképzéssel már nem tudtam annyit fejlődni, mint amennyit egy intézményes keretek közötti

oktatás felkészült és magasan képzett oktatókkal, pedagógusokkal nyújtani tud, ezért is tartom fontosnak ezt a képzést.

Feladatomban tekintem a folyamatos szakmai megújulást, a módszertani felkészültséget a változatos innovatív eszközök megismerését és alkalmazását. Feladatom, hogy hozzájáruljak az intézményi hatékonyság növeléséhez. Jobban elmélyedjek az adaptív oktatás előnyeiben és alkalmazzam is a tanult módszereket. A legnagyobb igényt pedig a speciális igényrel rendelkező tanulók ellátásában látom. Ez egy szükségterület minden intézményben, ahol legtöbb esetben kevés a hozzáértő szakember, illetve a pedagógusok alig vannak felkészítve ezekre a kihívásokra. Kiemelt területnek tartom a speciális nevelést igénylő tanulókkal való bánásmódot és fejlesztési lehetőségeit, ezért ezen a területen fejlődni szeretnék, hogy a megfelelő módszerek alkalmazásával a lehető legmagasabb szintű ellátásban részesüljenek.

Pályafutásom alatt folyamatosan változott a gyermekekhez való hozzáállásom, személyes attitűdöm. Minél több év telt el a gyógytestnevelőként végzett munkámban, minél több tapasztalatot szereztem, minél különfélébb esetekkel, problémákkal találkoztam annál jobban csiszolódott személyes attitűdöm, hozzáállásom a neveltekhez. Azonban ezen a területen is vannak még feladataim, hiszen a már többször említett változás- hogy egyre több a speciális eset, a beilleszkedési, magatartási, tanulási problémával küzdő gyermek -megköveteli, hogy még több empátiával, türelemmel és alázattal forduljak a gyerekek felé az oktató-nevelő munkámban.

Az új ismeretek megszerzése, annak átgondolása, hogyan tudom azokat a gyakorlatban is alkalmazni, a szemléletformáló hatásuk mind hozzájárulnak ahhoz, hogy ezeket mindennapi gyakorlattá, a munkám részévé tegyem.

2. fejezet

Szakmai fejlődés

Kompetenciák fejlődése

Tanári kompetenciák

(Önértékelési kézikönyv 2022. 6.javított kiadás 106.oldal)

1. kompetencia: Szakmai feladatok, szaktudományos, szaktárgyi, tantervi tudás
2. kompetencia: Pedagógiai folyamatok, tevékenységek tervezése és a megvalósításukhoz kapcsolódó önreflexiók
3. kompetencia: A tanulás támogatása
4. kompetencia: A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítése, a hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló többi gyermekkel, tanulóval együtt történő sikeres neveléséhez, oktatásához szükséges megfelelő módszertani felkészültség
5. kompetencia: A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése, esélyteremtés, nyitottság a különböző társadalmi-kulturális sokféleségre, integrációs tevékenység, osztályfőnöki tevékenység
6. kompetencia: Pedagógiai folyamatok és a tanulók személyiségfejlődésének folyamatos értékelése, elemzése
7. kompetencia: A környezeti nevelésben mutatott jártasság, a fenntarthatóság értékrendjének hiteles képviselője és a környezettudatossághoz kapcsolódó attitűdök átadásának módja
8. kompetencia: Kommunikáció és szakmai együttműködés, problémamegoldás
9. kompetencia: Elkötelezettség és szakmai felelősségvállalás a szakmai fejlődésért

	ERŐSSÉGEK	GYENGESÉGEK
BELSO	Szakmai felkészültség	Pedagógiai folyamatok tervezése
	A tanulás segítése, támogatása	Önértékelés
	Személyiség fejlesztése, beilleszkedés támogatása a sport eszközeivel.	A tanulás segítése, támogatása SNI-s tanulók esetében
	Kommunikáció, szakmai együttműködés	Közösségfejlesztés
	Elkötelezettség, szakmai felelősségvállalás	Gyermekek munkájának folyamatos értékelése
	Megértő, empátikus türelmes környezet	Fenntarthatóság, környezeti nevelés
	LEHETŐSÉGEK	KIHÍVÁSOK
KÜLSŐ	Folyamatos szakmai fejlődés önkép-zéssel, továbbképzések által	Kapcsolat a szülőkkel
	Együttműködés és problémamegoldás a különböző szakmai csoportokkal	Motiváció kialakítása és fenntartása
	Környezettudatosság: óra a szabadban	Gyógylovaglás bevezetése
	IKT eszközök használata	Speciális nevelési igény kielégítése
	Uszoda használat	Innovatív gyógytestnevelési eszközök beszerzése pályázatok által

Tanári kompetenciáimnak fejlődése teszi lehetővé, hogy nap mint nap sikeresen lássam el a feladatomat. Ide tartoznak a tudásom, nézeteim és gyakorlati készségeim is melyek bővítésén, fejlesztésén folyamatosan dolgozom, illetve nagy gondot fordítok ezek megfelelő alkalmazására is.

A szakvizsgás képzés tantárgyai nagymértékben hozzájárultak tanári kompetenciáimnak fejlődéséhez, hiszen olyan területeket érintett az oktatás, melyek új ismereteket adtak vagy kiegészítették, felfrissítették eddigi tudásom.

2.1.1. Intézmény

Tantárgy: - A köznevelési intézmény szervezete

A köznevelési intézmény hatékonysága

Pedagógiai gyakorlatot támogató kutatások

Növelték ismeretemet az iskola, mint szervezet témakörben, bővítették látókörömet, hogy a tanítás mellett figyelmet fordítsak az intézmény szervezetére és a hatékony működésére is. A tanultak arra ösztönöznek, hogy én magam is járuljak hozzá tevékenységgel az intézmény hatékony működéséhez. Dolgozataimban kitértem olyan területekre is melynek megvizsgálása hozzájárult szemléletmódom kiszélesítéséhez, tudásom gyarapításához. (1., 2. és 3. melléklet). Ezen tantárgyak hozzájárultak az 1., 2., 5., 8., 9. kompetencia fejlődéséhez

2.1.2. Különleges bánásmód

Speciális nevelési feladatok 1, 2, 3

Integráció, szegregáció

Adaptivitás

Ezek a tantárgyak sok új ismerettel szolgáltak számomra. Sokat tanultam az SNI-s gyermekekről, amire nagy szükségem volt, hiszen egyre több az ilyen eset intézményünkben. Tanultam az elfogadásról, új módszerekről, egyéni bánásmódról. Különleges volt számomra a multikulturális terület és a tehetséggondozás is. A hátrányos helyzetű gyermekek nevelése mindennapi feladat és segítséget nyújtott az előadás abban, hogy újult erővel folytassam a velük való munkát és kiemelt figyelmet fordítsak rájuk. Az ehhez kapcsolódó írásomat a 4. és 5. melléklet tartalmazza. Ezen tantárgyak hozzájárultak a 3., 4., 5., 6. kompetencia fejlődéséhez.

2.1.3. A pedagógus

Pedagógusok mentálhigiénéje

Tanári szerepkonfliktus

Akkor vagyok a legjobb tanár, ha én magam is jól érzem magam. Azért volt fontos nekem ez a terület mert néhány évvel ezelőtt én is átéltem a kiégést bizonyos problémák miatt és elég nehéz volt visszatalálnom magamhoz és a hivatásomhoz. Nagyon sok segítséget kaptam ahhoz, hogy hogyan kerüljem el a jövőben a kiégést és ezzel a tudással hogyan segíthetek a kollégáimnak is. A tanári szerepkonfliktus témaköre teljesen új volt számomra. Sokat adott a ez az új ismeret ahhoz, hogy jobban megértsem azokat a problémákat melyekkel pályám során találkoztam és ehhez a területhez tartoznak. Erről szól a 6. és a 7. melléklet. Ezen tantárgyak hozzájárultak a 8., és 9. kompetencia fejlődéséhez.

2.1.4. Kompetenciák

Szakmai feladatok, szaktudományos, szaktárgyi, tantervi tudás

Mindig bővítem, fejlesztem tudásomat a folyamatosan megjelenő újabb és újabb publikációkkal, kutatásokkal a tantárgyban. Az angol tudásom lehetővé teszi, hogy ezen a nyelven is keressek a témához kapcsolódó cikkeket, tudományos anyagokat, amiket kijegyzetek és alkalmazok. A tanterv megismerése után követem az ott megfogalmazott oktatási és nevelési célokat, de a tanmenetem úgy készítem el, hogy alkalmazkodjon az adott csoport életkori sajátosságaihoz és dinamikájához. Töreksem megismerni a gyógytestneveléshez adaptálható új módszereket és az eszközök széles skáláját. Igyekszem összekapcsolni a gyógytestnevelést más tantárgyakkal. Adott a testnevelés hiszen alapvetően annak mozgásanyagát használjuk munkánk során. Megemlíteném az éneket, mikor egy-egy mondóka, dal adja a mozgás ritmusát, egyenletes lüktetését. A környezeti neveléssel is összefonódunk, mikor kinn a szabadban tartom a gyógytestnevelés foglalkozást és megemlítem a friss tiszta levegő előnyei a szervezetre gyakorolt hatását. Illetve nem megyek el szó nélkül a környezetvédelem mellett.

Pedagógiai folyamatok, tevékenységek tervezése és a megvalósításukhoz kapcsolódó önreflexiók

Tanmenetem készítése során figyelembe veszem az egyéni és csoportos fejlesztési célokat, amit, ha szükséges -mert az egyén diagnózisa, habitusa vagy a csoport dinamikája megköveteli - akkor változtatok. Ezen a területen még fejlődnöm kell, hiszen mennyivel kényelmesebb követni a már megszokott sablont, fejlesztési célt, mint újat készíteni, de fontos, hogy nyitottak legyünk arra, ha több munkával jár is de kövessük az egyén vagy a csoport ideális fejlődéséhez szükséges utat.

A tanulók motivációjának kialakítása, fenntartása komoly kihívás. Tapasztalatom szerint a gyógytestnevelésre utaltak közül sok gyermeknek fenntartásai vannak a gyógytestnevelés tantárggyal kapcsolatban. Nem tudják miről szól ez az óra, azt hiszik valami baj van velük, társaik néha „gyógyósoknak” csúfolják őket. Céloom az ismeretátadás, a tárgy megszerettetése és pozitív megítélése a gyermekek körében / azok között is, akik nem beutaltak/. Fontosnak tartok egy olyan értékelési rendszer kialakítását, ami pozitív hatást gyakorol a gyermekekre a gyógytestnevelési órákon. Jelenleg ez hiányos a jelenlegi intézményben. Mint már említettem a gyógytestnevelő nem ad jegyet a gyermeknek és nem fér hozzá a Kréta naplóhoz. Ha eltekintünk a jeggyel történő értékeléstől akkor is elmondható, hogy a gyógytestnevelés tantárgy értékelési helyzetén van mit javítani. Ezt egy fejlesztendő területnek érzem, mint egyéni, mint intézményi szinten.

A tervezőmunkám hatékonyságához fontos, hogy jól ismerjem a tanulókat, az állapotukat, a teljesítményszintjüket, ezért év elején időt szánok erre a gyógytestnevelési órák keretében, még mielőtt bármilyen fejlesztésbe, gyakorlatanyag átadásába belekezdenék. Munkaformák, módszerek, eszközök megválasztásánál fontosnak tartom az adott csoport életkori sajátosságait, állapotát. Élek a differenciálás különböző eszközeivel, ami hozzájárul az állapotjavuláshoz az egészsége mielőbbi visszanyeréséhez. Segítek az egészség tudatosabb élet, szokások, életvezetés, életszemlélet kialakításában.

A tanulás támogatása

A tanulás támogatása során igyekszem építeni a gyermek- és tanulócsoport sajátosságaira, ezért olyan csoportokat alakítok ki, ahol ezt könnyen megtehetem. Például alsós és felsős csoport, vagy alsóban, ha lehetőség van két csoportra első és második, illetve harmadik-negyedik összevonást részesítem előnyben. A felsősöknél már külön szoktam venni a fiúkat és lányokat, így nem „ciki” egyik gyakorlat elvégzése sem. Ez a fajta csoportosítás nekem bevált és még a nagyobbak is szívesen vettek részt az órán. Fontosnak tartom a motivációt, meg kell értenie, hogy a gyógytestnevelés érte van, hogy ezek a speciális gyakorlatok hozzájárulnak ahhoz, hogy mind fizikailag, mind érzelmileg jobban érezze magát és felnőttként egészségesebb életet éljen. Minden egyes órán igyekszem figyelni a gyermekek fizikai és mentális állapotára, hiszen lehet jobb vagy rosszabb napjuk. Lehetnek fogékonyabbak és elutasítóbbak is az aznapi gyakorlatanyaggal kapcsolatban, ilyenkor akár óra közben is igyekszem változtatni, hogy elérjem a kívánt fejlesztési célt. Tapasztalataim szerint sokszor frusztráltak érkeznek meg más tantárgyakon szerzett negatív élmények, rossz jegyek miatt, ilyenkor célom a feszültségoldás, a jobb közérzet elérése, a pozitív megerősítés a tantárgyam iránt, hogy itt nem történhet ilyen, vagy ha úgy érzed igen beszéljünk róla. A tanulási folyamat során előfordulhatnak megértési nehézségek, ilyenkor segítenem kell az elfogadást, hogy ez a tanulás része, és az ismétlés, magyarázat, bemutatás módszereivel áthidalni ezt problémát. A tanulási folyamatban elengedhetetlen a hagyományos és info-kommunikációs eszközök használata, erre ösztönzőm is tanulóimat, azonban igyekszem kritikussá tenni őket ezek használatában, szelektáljanak ezekben és mindenképp célszerűen és etikusan használják ezen eszközöket. A mozgástanulás -így a gyógytestnevelés mozgásanyagának elsajátítása is- mindenképpen hozzájárul a gyermek értelmi képességeinek fejlődéséhez, attól elválaszthatatlan, ezért óráimon kihasználom az alkalmat, hogy tanulóim tanulási képességeit fejlesszem, ami kihatással lehet a többi tantárgyra is. A gyermekek gondolkodási, problémamegoldó és együttműködési képességének fejlesztése is egy fontos terület ezen kompetencián belül.

Ezen a területen szeretnék fejlődni és további kutatást végezni, hogyan segíthetek a tanulóknak ezen képességeik alkalmazásában a gyógytestnevelésben és az élet egyéb területein. Egy kényes és nehéz terület számomra a különböző (tanulási, magatartási, beilleszkedési) problémákkal küzdő gyermekek tanulásának a támogatása. Az alapvető emberi együttérzésen, türelmen túl speciális módszerekre és eszközökre van szükségem, hogy az ő életükben is optimális támogatást tudjak nyújtani. Ezen a területen még sokat kell tanulnom, fejlődnöm.

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesülése, a hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló többi gyermekkel, tanulóval együtt történő sikeres neveléséhez, oktatásához szükséges megfelelő módszertani felkészültség

Iskolánkban nagyon sok a hátrányos helyzetű, különböző tanulási és magatartási problémával küzdő gyermek. A térségben megszokottak a nevelőszülős családok, ahol 3-4 gyermek is nevelődik. Sajnos ezek a gyermekek nagyon nehéz helyzetből kerültek nevelésbe és sok hátránnyal indulnak minden téren. Mivel eddig munkám során nem dolgoztam nevelt gyermekekkel ezért célul tűztem ki, hogy ebben a tanári kompetenciában fejlődni fogok. A munkám során odafigyelek a gyermek értelmi, érzelmi, szociális és testi sajátosságaira. Ebben segítségemre van az osztályfőnök, az ifjúságvédelmi felelős, illetve a nevelő szülő. Általuk sokat megtudhatok a hátrányos helyzetű gyerekekről. A komplex személyiségfejlesztéshez az is hozzájárul, ha tudatosan olyan helyzetet teremtek az óráimon, ami elősegíti a gyermekek és helyzetük minél jobb, alaposabb megismerését. Minden gyermek értékes, ezt el is kell mondani nekik, hogy legyen önbecsülésük, érezzék miben jók, hol lehet még fejlődni. A nevelő munka része, hogy megértessük velük mik az általános emberi értékek és belső igénnyé tegyük a számukra, hogy saját értékrendszert alakítsanak ki, ami hozzájárul mentálisan egészségéhez, a társadalom számára és önmaguk szemében is hasznos emberekké teszi őket.

Munkám során többször tapasztaltam, hogy a tanulási vagy magatartási problémával küzdő gyermek a sportban kiemelkedő teljesítményt nyújt, ilyenkor fontos feladatommak tartottam, hogy gondozzam a benne rejlő tehetséget. A sportban elért sikerek pedig hozzájárulnak ahhoz, hogy a tanulás terén is több erőfeszítést tegyen, illetve a magatartásában is javulás állhat be. Ezekén túl a beilleszkedést is megkönnyíti, hiszen egy csapat része, annak fontos tagja és a csapattagok barátsága segíti a beilleszkedésben.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése, esélyteremtés, nyitottság a különböző társadalmi-kulturális sokféleségre, integrációs tevékenység, osztályfőnöki tevékenység

A gyermekeket nemcsak egyénileg, hanem csoportban is fejleszteni kell, hogy közösségi ember legyen belőle, hiszen mindannyian valamilyen közösség részei vagyunk, leszünk és ezért fontos, hogy olyan feltételeket teremtsünk, ahol az együttműködési készség fejlődni tud. Az együttműködésre, a csapatmunkára, a csapatszellem kialakulására és megélésére különösen hasznosak a sportjátékok, a közös feladatmegoldások. Ezért szoktam a labdás sportjátékokat adaptálni a gyógytestnevelés óráimon. A közösségben előfordulnak konfliktusok is ezért törekszem a megelőzésre, de ez persze nem működik minden alkalommal. Fejlesztendő terület, hogy jobban megismerjem a konfliktuskezelési módszereket és hatékonyabban alkalmazzam az óráimon. Így a gyermek is érzékeli, hogy nincs azzal baj, ha felmerül egy konfliktus mert megoldható. Sokszor abba a hibába esek, hogy minél hamarabb visszaálljon a rend a konfliktust én oldom meg, én mondom el mi a baj mit kellene máshogy csinálni. Én ösztönözöm arra, hogy kérjen bocsánatot vagy viselkedjen másképp. Ezzel az eljárással szemben, ha közösséget szeretnék építeni fontos, hogy meghallgassam a gyerek véleményét, sőt én ösztönözöm, hogy mondja el mi a baj, és szerinte mi a megoldás. Ezzel fejleszteni tudom a kommunikációs készségét és az érvelési kultúráját. Az érvelés nagyon ritka kincs a gyermeki kommunikációban, de még a felnőttekben is. Ha ezt már fiatalon megtanulja alkalmazni, a konfliktusok megoldásában is sikeresebb lesz felnőttként. Mindez a gyermekeket, tanulókat egymás elfogadására, tiszteletére, kölcsönös támogatására, előítélet-mentességre neveli.

Pedagógiai folyamatok és a tanulók személyiségfejlődésének folyamatos értékelése, elemzése A nevelési-oktatási folyamatban alkalmazott diagnosztikus, fejlesztő és összegző értékelési formákat és módszereket az adott nevelési és oktatási helyzetnek megfelelően igyekszem alkalmazni. Az ellenőrzés és értékelés nagyban segíti a munkámat, hiszem látom, hogy a gyermek hol tart a fejlődésben, mit sikerült elsajátítania a testi, illetve belgyógyászati elváltozásáról és annak javításához szükséges gyakorlatanyagról. Az ellenőrzés segít abban is, hogy megfelelően alkalmazza- e a tanultakat és beépíti- e a mindennapi életébe tevékenységeibe. A rendszeres ellenőrzés eredményeit igyekszem felhasználni a következő fejlesztési céljaim és feladataim kijelölésében. Olyan értékelési formákat használok, aminek hatása hozzájárul a gyermek személyiségének fejlődéséhez.

Az önértékelés kialakítása egy fontos feladat ezért az órán rendszeresen megkérem a tanulókat, hogy értékeljék az elvégzett munkájukat.

A környezeti nevelésben mutatott jártasság, a fenntarthatóság értékrendjének hiteles képviselője és a környezettudatossághoz kapcsolódó attitűdök átadásának módja

Ezen a területen van a legnagyobb fejlődni valóm. Célkitűzésem, hogy kutatok ebben a témában, hogy ezt a területet hogyan tudnám beépíteni a gyógytestnevelés oktatásába. Általában a szabadban tartott gyógytestnevelés óráimon hívom fel a figyelmüket a minket körülvevő környezet jótékony hatására az életünkben, egészségünkben. Ehhez kapcsolódóan még megemlítem, hogy emiatt is nagyon kell vigyáznunk a környezetünkre.

Kommunikáció és szakmai együttműködés, problémamegoldás

Mivel a gyermek heti két órában van velem a munkám elképzelhetetlen a többi pedagógus kollégával való együttműködés nélkül. Elsőnek mindenképpen felkeresem az osztályfőnököt, hogy jobban megismerjem a hozzám járó gyermekeket. Fontosnak tartom, hogy tudjam a tanuló értelmi -érzelmi fejlettségének fokát, az esetleges magatartási vagy tanulási zavarokat, ezen kívül a szociális háttérét is szeretem megismerni. A testnevelést tanító kollégával is fontos a nyílt kommunikáció, hiszen ő segít nekem abban, hogy milyen mozgásfejlettségen van a gyermek, hol tartanak a tananyagban. Én pedig segíteni tudok neki abban, hogy milyen elváltozással küzd a tanuló, milyen nehézségei lehetnek emiatt a testnevelés órán, milyen feladatok tiltottak a számára, és mik lehetnek a helyettesítő feladatok, amik hozzájárulnak a gyermek állapotának javulásához. Rendszeresen tájékoztatom kollégáimat a gyermek állapotáról, javulásáról, és az őt érintő kérdésekről. Fontos számomra a visszajelzés a munkámról, akár kollégától, akár szülőtől, hiszen a gyermek érdekeit figyelembe véve vagy megerősít abban, hogy jó munkát végzek, vagy segít elgondolkodnom a megfogalmazott problémákon, kritikán. Igyekszem nyitottan állni mindenfajta visszajelzés befogadására. Nekünk gyógytestnevelőknek fontos feladatunk, hogy egy tantestületben pozitívan álljanak a kollégák a gyógytestneveléshez. Ne egy kötelező dolog legyen, aminek elfogadását a törvény rájuk erőlteti, hanem pozitív legyen a megítélése. A hozzáállásunk az együttműködésünk, a kommunikációnk mind hozzájárul a tárgy pozitív megítéléséhez.

Elkötelezettség és szakmai felelősségvállalás a szakmai fejlődésért

Tisztában vagyok azon személyiségjegyeimmel, amelyek hozzáértő és jó tanárrá tesznek. Munkám során ezekre építetek, hogy mind emberileg mind szakmailag a gyerekek fejlődését szolgáljam. A gyógytestnevelés egy olyan feladat, ami elhanyagolhatatlan szoros együttműködés nélkül az intézményen belül és kívül. A kollégákon kívül szoros kapcsolatot tartok fenn a védőnővel és az ortopéd szakorvossal, aki évről évre szűri a gyermekeket. és a gyermek fejlődését segítő más szakemberekkel (edző, pszichológus, konduktor, fejlesztő pedagógus, logopédus)

A szakmai fejlődés egy belső elvárás, hiszen a gyermekanyag folyamatosan változik, a szakma pedig hihetetlen gyorsasággal fejlődik. Igyekszem lépést tartani az új módszertani elemekkel, az új innovatív eszközöket alkalmazni az óráimon, és a szakmai továbbképzéseknek is rendszeres résztvevője vagyok. Az önképzés is jellemző munkámra, mind angol, mind magyar nyelven keresem az elérhető szakirodalmat és igyekszem munkámban alkalmazni a megszerzett tudást. Célom, hogy a gyógytestnevelés kiemelt helyen szerepeljen az intézményben, a gyermekek a szülők életében és a köztudatban is.

2.2 Szakmai fejlődés összegzése

Óvónő: Óvónői szakközépiskolában érettségiztem, így elmondhatom, hogy a szakmába már 14 évesen belekóstolhattam, hiszen pszichológiát, pedagógiát, módszertant is tanultam. A gyakorlati órákon pedig megismerkedhettem az oktató és nevelő munkával, a gyerekekkel és a pedagógus kompetenciákkal (igaz akkor még nem így hívták). Egy évet dolgoztam óvónőként a helyi óvodában, aztán hat évig otthon voltam a 3 gyermekemmel.

Tanító: A GYES ideje alatt elvégeztem a tanítóképzőt, és amikor újra munkába álltam az már tanítói állás volt. Élesben alkalmazhattam azt, amit a főiskolán megtanultam, igazi kihívásnak bizonyult a pedagógiai folyamatok és tevékenységek tervezése és az értékelés. Sok segítséget kaptam ebben tapasztalt kollégáktól. Önértékelésről is beszélhetünk, hiszen látogatták az óráimat, és a megbeszéléskor elmondtam, szerintem mit csináltam jól, mit rosszul. Kezdként igyekeztem megfogadni a jó tanácsokat, átvenni a jól működő módszereket, értékelési formákat, kerülni, amikkel nem értettem egyet. Megfigyeltem, hogyan bánnak a gyermekekkel, hogyan fejlesztik személyiségüket, hogyan közelítenek a problémás gyerekek felé. Tanári kompetenciáim fejlődésnek indultak, a külső minták követése mellett kezdtem kialakítani a saját utamat, ami a személyes attitűdök mentén fejlődtek. Mivel vidéki iskolában tanítottam az egész iskola egy nagy közösség volt, minden programot együtt terveztünk és hajtottunk végre. Az osztályközösségek kialakítása sem okozott különösebb problémát, hiszen mindenki ismert mindenkit és már barátokként, összekovácsolódott közösségként kerültek az óvodából sz iskolába. A kollégákkal való együttműködést eleinte nehéznek találtam, hiszen azok közé kerültem dolgozni, akik annak idején engem is tanítottak és sokáig nem tudtam kollégaként, egyenrangúként rájuk tekinteni úgy éreztem jóval felettem állnak. Ez okozhatta azt, hogy sokszor akkor is „engedelmeskedtem” követtem a „parancsot” amikor nem érttem egyet vele.

Testnevelő: Nagyon szerettem tanítóként dolgozni, de úgy éreztem tanulni szeretnék. Mivel a sport már ekkor is az életem része volt- kézilabdacsapat tagja voltam-nagyon szerettem mindenféle testmozgást, illetve az osztályomban testnevelést is tanítottam, mint tanító, rájöttem, hogy komolyabban is szeretnék foglalkozni a testneveléssel. Ezért beiratkoztam az egri Eszterházy Károly Tanárképző Főiskola testnevelő tanár szakára levelező tagozaton. Munka és három gyermek mellett a nehézségek ellenére minden percét élveztem és nagyon sokat tanultam felkészült tanáraimtól. Tanáraim többsége nemcsak elméletet és gyakorlatot tanított, hanem átadta azt az értékes tudást is, hogy hogyan tudom

én megtanítani ezt a gyermekeknek. Mivel dolgoztam a főiskola mellett rögtön a gyakorlatban tudtam alkalmazni azt, amit az iskolában megtanultam. Óráim színesek, izgalmasak, változatosak voltak a frissen megszerzett tudás hatására. Már ekkor elhatároztam, hogy a különböző hagyományos és rekreációs sportágak tanítását kiemelt feladatommak tekintem. Az első sportág, amit elkezdtem tanítani kézenfekvően a kézilabda volt. Már alsó tagozaton lefektettem az alapokat és versenyeket szerveztem iskolán belül és kívül. Labdarúgást, asztaliteniszt és tollaslabdát is tanítottam, és versenyeken mérhették össze tudásukat. Testnevelő tanárként a diplomám megszerzése után kezdtem el dolgozni. Tanári kompetenciáim közül kiemelném a szaktárgyi tudást hiszen minden tanfolyamon, továbbképzésen részt vettem, ami növelte ismeretemet, elmélyítette tudásomat, és új lendületet adott munkámhoz. A tervezési folyamatok is gördülékenyebben mentek, a tanmenetet már a gyermekcsoport igényeinek megfelelően tudtam alakítani, illetve belevettem a rekreációs sportágak tanítását is. A faluban időközben uszoda épült, így lehetőségem volt részt venni a helyi tantervünk átdolgozásában is, amibe beleépítettük a heti két úszás órát az öt testnevelés óra terhére. A gyerekek, életkori sajátosságaik és érdeklődésük egyre jobb megismerésével hatékonyabban tudtam hozzájárulni a tanulás támogatásához. A sport eszközeivel nagyszerű lehetőségem nyílt fejleszteni személyiségüket és elfogadóbbnak lenni a különleges bánásmódot igénylő gyermekekkel. Olyan nagyszerű tulajdonságok kialakításához járulhattam hozzá mint, figyelem, türelem, kudarcűrőképeség, együttérzés, együttműködési készség, elfogadás. A közösségfejlesztésnek szintén nagyszerű eszköze a sport, a közös versenyek, közös szurkolások, a túrák és kirándulások mind hozzájárultak egy erős közösség összekovácsolásához. Az értékelés kompetenciája azonban továbbra is nehézséget jelentett. Sokszor nem tudtam jegyekben kifejezni a gyermek teljesítményét, hiszem volt olyan eset, hogy nem érte el a kijelölt teljesítményszintet a gyermek, de azért, amit elért a legnagyobb erőfeszítést hozta, ami tőle telt. Akkor hányast is érdemel ez a gyermek. Sokszor elgondolkodtam, hogyan tudnám áthidalni ezt a problémát. A környezeti nevelés egy vidéki gyermek életének mindennapi része volt, hiszen állatokat tartottak, kertet gondoztak, növényeket termesztette, járták az erdőt és begyűjtötték a természet kincseit, amit aztán a család elfogyasztott. A falusi emberek és gyerekek tisztelték a természetet és vigyáztak rá. Egy kis tantestületben nagyon jól működik a kommunikáció és az együttműködés, mivel minden egyes gyermekeket jól ismertünk, sőt a szüleiket is a tanulókkal kapcsolatos problémákat együtt sikeresen megoldottuk. Elmondhatom, hogy a tantestületen belül alig volt probléma, amit meg kellett oldani. Az

egymás iránti tisztelet és megbecsülés jellemezte a tanári közösséget. Természetesen elkötelezett voltam már akkor is a szakmai fejlődésért, különösen fontosnak tartottam az eszközbeszerzést, ezért sok pályázatot írtunk. Odafigyeltem, hogy tanítványaink a legmagasabb színvonalú oktatásban részesüljenek testnevelés órán. Ez természetesen hatással volt az egészségükre, a mindennapos mozgással kapcsolatos szemléletmódjukra, a társas kapcsolataikra és a hasznosan eltöltött szabadidejükre is. Ez egyre fontosabb kérdéssé vált a digitális eszközök használatának előtérbe kerülésével.

Gyógytestnevelő: *„A gyógytestnevelés (adaptált testnevelés) olyan oktatási-nevelési folyamat, amely az egyéni sajátosságok maximális figyelembevételével a testnevelés és a sport azon eszközeit, módszereit használja fel, amelyek az egészségi állapot és a teljesítőképeség minél nagyobb mértékű helyreállításához és az esélyegyenlőség megteremtéséhez nyújt segítséget.”* (Simon I. 2015)

Miközben készültem az államvizsgámra testnevelő tanárként, megfogalmazódott bennem, hogy még tovább szeretném bővíteni ismereteimet a testnevelés, sport témakörében és ha lehet valami plusz információ is egészítse ki eddigi tudásomat. Ez volt az egyik oka amiért a gyógytestnevelés mellett döntöttem, illetve a másik, amit már említettem a gyermekek romló egészségi állapota és ülő életmódja. A Testnevelési Egyetem fantasztikus oktatói és más szakemberek (orvosok, edzők) nagyban hozzájárultak ahhoz, hogy elkötelezett, lelkiismeretes, kiváló szakemberekké váljunk. A diploma megszerzésével egyidőben indult el a gyógytestnevelés a vidéki falvakban a Kistérségi Társulás szervezésében. A falu polgármestere és a kistérség dolgozói együttműködve az iskola vezetésével és dolgozóival bevezették az iskolákban a gyógytestnevelést, és nagyon jó érzés volt, hogy a kezdetektől része lehettem ennek a folyamatnak. Rögtön két általános iskolában is megkaptam a gyógytestnevelő státuszt. Ez a feladat tovább fejlesztette, csiszolta a tanári kompetenciáimat, illetve új kihívások elé állított. Meg kellett tanulnom új tervezési folyamatokat, más ellenőrzési és értékelési módszereket, a személyiség fejlesztésének és az egyéni bánásmód érvényesülésének új útjait. Az egyetemen sokkal több és elmélyültebb szaktudományos, szaktárgyi tudásra tettem szert, az emberi test, a különböző mozgásszervi és belgyógyászati betegségek és azok javítása tekintetében. A közösségszervezés is más módokon történik a gyógytestnevelés keretein belül. A kommunikáció és együttműködés is kitágult, hiszen már nemcsak a közvetlen kollégáimmal volt kapcsolatom, közös feladatomban, hanem az iskolaorvossal, védőnővel, polgármesterrel, kistérséggel, a másik intézmény vezetőjével, dolgozóival, később pedig a szakszolgálatban dolgozókkal. A környezettudatosság a szabadban tartott gyógytestnevelés órán került csak előtérbe,

vagyis ez a tanári kompetencia kicsit beszűkült. Az elkötelezettség az egyik legfőbb értékem, ennél fontosabb és szebb munkát el sem tudom képzelni.

A következőkben szeretném röviden felvázolni az intézményi háttér és törvényi szabályok változásait a 90-es évektől napjainkig.

Az 1993. évi közoktatási törvény (1993. LXXIX. törvény) foglalkozott a gyógytestnevelés megszervezésével, amire több lehetőséget biztosított: szakszolgálatban, iskolában és kistérségi társulásban is lehetett szervezni gyógytestnevelés foglalkozásokat. Mint már említettem lakóhelyem és környékén a kistérségi társulás szervezte mega feladatot. Ennek előnye az volt, hogy minden gyógytestnevelésre utalt tanuló a saját iskolájában részesülhetett az ellátásban, tartottam a saját intézményemben és utaztam a másik iskolába megtartani az órákat.

A 2011. évi köznevelési törvény (2011. CXCV.), illetve a 2013. évi EMMI rendelet (15/2013. II. 26.) ezt az elrendezést megváltoztatta, és a pedagógiai szakszolgálatok hatáskörébe helyezte a gyógytestnevelést. Az én helyzetem ezzel semmit sem változott, ugyanúgy tartottam óraadóként a gyógytestnevelést az anyaiskolámban és a másik intézményben utazó gyógytestnevelőként. Főállású kollégáimmal azonban más volt a helyzet, elmondásuk szerint kikerültek az iskolából, már csak bejáró tanárként vehettek részt az intézmény életében. Sajnálatos módon ennek érezték negatív következményeit, beszámolójuk szerint már nem tudtak olyan szoros és közvetlen kapcsolatot fenntartani a gyermekekkel és a szülőkkel, mint addig. Lazult a kapcsolat az intézmény dolgozóival, a kollégákkal is, ami hátrányosan hatott a gyógytestnevelés tartására.

Pozitív változásként éltem meg a rendszeres találkozókat a kollégákkal a szakszolgálati megbeszéléseken. A szakmai megbeszélések sokban segítettek munkámat, megosztottuk a tapasztalatainkat a különböző elváltozások kezelésében, megbeszéltük az új módszerek, eszközök alkalmazásának lehetőségeit. Illetve folyamatos volt az ösztönzés tudásunk bővítésére, a továbbképzéseken való részvételre.

2.3 Reflexió a szakmai fejlődésről

Most, hogy már több, mint 30 éve dolgozom pedagógusként elmondhatom, hogy sok mindent megéltem ezen a pályán. Sok örömöm volt, kisebb- nagyobb kihívásokkal néztem szembe, és sajnos bánatot és szomorúságot is okozott egy-egy helyzet. Három területen is tapasztalatot szerezhettem az évek során, megélhettem milyen tanítónak lenni a kicsik között, milyen testnevelő tanárként dolgozni a felső tagozaton és milyen gyógytestnevelőként hozzájárulni az egészség visszaszerzéséhez.

Évről évre fejlődtek tanári kompetenciáim, személyes attitűdöm, szemléletmódom is folyamatosan fejlődtek. Építettem az erősségeimre, felismertem gyengeségeimet, a fejlesztendő területeket és folyamatosan dolgoztam rajtuk. A világ, a minket körülvevő szűkebb és tágabb környezet, az emberek folyamatosan változnak ezért a fejlődés nem állhat meg, minden kompetenciában lehet még tovább fejlődni. Most is vannak gyengébb területeim a tanári kompetenciák területén, amiknek javításán folyamatosan dolgozom. Jövőbeni fejlődési céljaimat is az alapján fogalmazom meg, hogy melyek azok a területek, amelyek még jobb pedagógussá, megértőbb emberré tesznek. Az önreflexió a mindennapi munkám része, érzékennyé tesznek a munkám során felmerülő változásokra, amikhez igyekszem alkalmazkodni. A teljesítményemet folyamatosan értékelem, aminek eredménye megelégedettséggel tölt el. Ha elégedetlenséget érzek átgondolom mi az oka és igyekszem javítani. Töreksem arra, hogy az önértékelésem tudatos legyen, beépüljön a mindennapjaimba, szemléletmódomba. Ez ösztönöz arra is, hogy az önfejlesztés belső igényé váljon.

Összefoglalva: szakmai fejlődésemmel elégedett vagyok, a tőlem telhető legtöbbet adom a tanulóknak, biztosítva fejlődésüket fizikailag, értelmileg és mentálisan egyaránt.

III. Fejlődési célok

3.1 A képzésen tanultak beépítése a munkámba

A szakvizsgás képzés olyan területeken frissítette fel tudásom, amelyek eddig szunnyadtak és kevésbé használtam őket, illetve eddig is használtam a munkámban az elméleti és gyakorlati anyagot, de az oktatás során új szemléletmódot, módszereket kaptam az oktatáshoz és neveléshez, illetve segítséget, hogy tartalmasabb, magasabb színvonalú tevékenységek jellemezzenek. A már ismert és alkalmazott ismereteken túl sok új dolgot is tanultam, ami eddig nem volt a munkám szerves része, de a tudományosabb, újszerűbb, emberközelibb ismeretanyag jövőbeni alkalmazása értékesebbé teszi munkámat.

Rögtön kezdeném a „Pedagógus szerepei és munkatevékenysége” tantárggyal, ami segített megértenem, hogy a különböző szerepeink támogatják, kiegészítik egymást vagy éppen feszültséget kelthetnek bennünk. Ez számomra egy új terület volt, amelynek ismeretanyagát szeretném beépíteni a mindennapjaimba, hiszen a tanár szerepek ismerete segít áthidalni a napi konfliktusokat, megtalálni a megoldást a feszültségek oldására. Ezenkívül a tanári szerepek közötti egyensúly megtalálásában is alkalmazható.

A másik tantárgy, ami a személyemet érintette, mint tanár a „Pedagógusok mentálhigiénéje” volt. Sajnos én is átéltem a kiégést 30 éves pályafutásom során. Ismeretet kaptam arról, hogy elsődlegesen az a célunk, hogy elkerüljük a kiégést és ehhez mi mindennel járulhatunk hozzá. Illetve, ha már beleestünk ebbe a nehéz helyzetbe, milyen módszerek segítenek, hogy újra talpra álljunk.

Az intézménnyel kapcsolatos órák hozzájárultak ahhoz, hogy jobban átlássam az intézmény működését, mind a nagy egészet, mind a részeket külön-külön. Segített felismerem, hogy milyen egy hatékonyan működő intézmény, ezzel összehasonlítva a saját munkahelyemet, milyen területen lehet még fejlődnie, illetve, hogy saját magam hogyan járulhatok hozzá a saját munkahelyem hatékonyabb működéséhez.

A speciális feladatok 1. 2. 3. tantárgy nyújtotta a legnagyobb segítséget. Már említettem, hogy ez a terület az, amin sokat kell fejlődnöm. Ez a tantárgy segített felismernem azokat a hiányosságokat, amikkel most küzdök. Ezenkívül sok ismeretanyagot közölt, módszereket tanított a speciális nevelési feladatokat igénylő tanulók neveléséhez, oktatásához.

Az „Integráció és szegregáció” tantárgy olyan kérdéseket feszegetett, ami még megoldatlan a hazai oktatási rendszerben. Vannak előnyei-hátrányai, de semmiképpen nincs jelenleg egységes álláspont ebben a kérdésben.

Az adaptivitással foglalkozó tantárgy hozzájárult a tudásom bővítéséhez és korszerűsítéséhez ebben a témában, jobban megismertem azokat a pedagógiai koncepciókat, melyek az adaptivitást helyezik a középpontba. Ezen kívül ez az előadássorozat nyitottá tett az adaptivitásra és buzdított az elköteleződésre az adaptivitás iránt.

A „Közigazgatási ismeretek” által a törvényi háttér és szabályozás került előtérbe, ami szintén egy olyan terület, amit szeretnék beépíteni munkámba.

A „Pedagógiai gyakorlatot támogató kutatások” arra ösztönöz, hogy kérdőívek, személyes kikérdezések vagy interjú segítségével még jobban elmélyedjek munkám bizonyos területein. A vizsgálatok, kutatások pedig hozzájárulnak ahhoz, hogy fejlődjek munkámban.

Minden egyes tantárgy adott valamit, amit be tudok építeni munkámba és tovább fejleszhetek tanári kompetenciáimban

3.2 Elméleti ismeretek és gyakorlati tapasztalatok összevetése

Ezt a témát egy területen szeretném kifejteni: az integráció és szegregáció területén.

Az intézményünk integrációs gyakorlata nagyon jól mutatja, hogy az elméleti ismeretek a gyakorlat milyen szoros egységet képezhetnek.

1-2. évfolyam részleges integrációja

Már ideérkezésem előtt az igazgatónőnk kezdeményezésére egy újfajta integrációs gyakorlatot vezettek be. Immáron 6 éve az első és második évfolyamon a tanulóink részleges integrációban vesznek részt.

Általában 2 alacsonyabb létszámú első osztályt indít az intézményünk. A tanítók guruló rendszerben dolgoznak, így minden osztályban 2 pedagógus dolgozik.

Amikor az első évfolyamot elkezdik a gyerekek, akkor a tanító, gyógypedagógus, logopédus diplomával rendelkező kolléganő DIFER mérést végez. Ez alapján és az esetleg már meglévő „papírok” alapján, amit a nevelési tanácsadóból kapunk készül egy csoportbontás. A két induló első osztály mellett keletkezik egy fejlesztő csoport, matematika és magyar tantárgyakat külön tanítva, melyet az említett kolléganő vezet. Ebbe a csoportba

kerülnek mindkét első osztályból a BTMN és integrált SNI gyerekek, illetve azok a tanulók, akik a DIFER mérés alapján megsegítésre szorulónak ítélnék az osztálytanítók és a fejlesztő pedagógus. Akinek nincs szüksége fejlesztő foglalkozásra matematikából és magyarból, az osztályban marad ezeken az órákon és normál tanrend szerint halad. A fejlesztő csoport speciális módszerekkel, eszközökkel, játékokkal, lassabb tempóban teljesíti a fő tananyagot. A kis csoportlétszám miatt maximálisan megvalósul az egyéni bánásmód elve, a személyes figyelem és segítségnyújtás.

Ez az órarend készítésénél odafigyelést igényel, hiszen a párhuzamos osztályoknak a fő tantárgyai ugyanabban az időpontban zajlanak. Ennek köszönhetően a párhuzamos osztályok azonos időpontban vesznek részt magyar nyelv- és irodalom, illetve matematika órában.

A fejlesztő csoportba járó gyerekekkel heti 13 órában szakember foglalkozik, amennyiben matematikából és magyar nyelv- és irodalomból is megsegítésre szorul. Vannak olyan gyerekek, akik csak az egyik tantárgyból járnak fejlesztésre.

Az osztály és a fejlesztő csoport átjárható. Az én osztályomban például van egy kisfiú, aki matematikából kiváló, de a súlyos beszédhibája miatt magyarból gyengébb, helyesírása katasztrófa, mert mindent úgy akar leírni, ahogy kimondja: pl. egér-edér. Ez csak akkor derült ki mikor már szavakat írtak és így év közben magyarból átkerült a fejlesztő csoportba.

Az első évfolyam végére (de a tanév folyamán rövid határidőn belül) megkérjük a pedagógiai szakszolgálatot a vizsgálatot, hiszen a második évfolyamot csak BTMN és SNI gyerek kezdheti a fejlesztő csoportban. Második osztályban tanítói megítélésre nem kerül gyermek a kiscsoportos foglalkozásra.

A csoport maximális létszáma 12 fő.

A gyerekeknek nem okoz gondot, hogy a fejlesztő csoportba kell járniuk, nagyon könnyedén elfogadják azt, a többi gyermek részéről sincs csúfolódás, kirekesztés. Természetes számukra, hogy olykor egyik, olykor másik gyerek tanul másik tanteremben. A hittan, az ének-zene is csoportbontásban zajlik, ezért megszokták, hogy nincs ott minden gyermek az osztályból egy-egy órán.

3.3 További szakmai tervek

A jövőben szeretnék fő állású gyógytestnevelő lenni szakszolgálat alkalmazásában. Ezért is kezdtem el ezt az iskolát, mert gyógytestnevelőként csak úgy dolgozhatok, ha van szakvizsgám. Illetve terveim között szerepel, hogy mester pedagógus lehessek, amihez szintén szükséges a szakvizsga.

Az utóbbi években leginkább tanítói és testnevelő tanári továbbképzéseken vettem részt. Az elkövetkező években szeretnék a gyógytestneveléssel kapcsolatos továbbképzésekre és szakmai megbeszélésekre fókuszálni. Megismerkedni új eszközökkel, módszerekkel és munkaformákkal.

Szeretnék hozzájárulni ahhoz, hogy a testnevelők és gyógytestnevelők között szorosabb legyen a kapcsolat és az együttműködés.

A speciális nevelési igényű tanulók számának növekedése miatt célom, hogy ezen a területen is több elméleti és gyakorlati ismeretre tegyek szert.

Végig gondolva az elmúlt évet ez az oktatás sok információval bővítette tudásomat, formálta szemléletmódomat és felkeltette a tanulás utáni vágyamat. A tanulás, tudás, ismeretszerzés, tájékozódás belső igényemmé vált, ami továbbra is jellemezni fogja pedagógusi pályámat.

Felhasznált irodalom

Nyomtatásban megjelent irodalmak

- Adaptív oktatás, Szöveggyűjtemény 1. kötet Az adaptivitás szemlélete Educatio Társadalmi Szolgáltató Közhasznú Társaság Budapest 2008, 89-100. p.
- Csengey Gusztáv Általános Iskola Pedagógiai Program 2021. 11-13. p, 25. p.
- Falus Iván: Bevezetés a pedagógiai kutatás módszereibe. Műszaki Kiadó, Budapest, 2000 (Korábbi kiadások: Keraban Kiadó, Budapest, 1993; 1996)
- Jenei Andrea: Inkluzív nevelés – Ajánlások beszéd fogyatékos gyermekek, tanulók kompetenciaalapú fejlesztéséhez: SuliNova, Budapest
- Kontra József: A pedagógiai kutatások módszertana. Egyetemi jegyzet. Kaposvári Egyetem, Kaposvár, 2011, 25-29. p., 46-50. p., 66-69. p.
- Kontra József: Néhány modell a hatékonyabb iskolai munkakultúra megteremtéséhez. Iskolakultúra, 1997 7 (1). ISSN 1215-5233
- N. Kollár Katalin, Szabó Éva: Pszichológia pedagógusoknak, Osiris, Bp, (szerk)(2004)
- Önértékelési kézikönyv 2022. 6.javított kiadás 8, 9, 106 p.
- Serfőző Mónika: Az iskolák szervezeti kultúrája, Iskolakultúra 2005. október 70-83p
- Simon István: A gyógytestnevelés hatékonyságának növelése a pedagógia eszközeivel, IV. Országos Sporttudományi Kongresszus, MSTT, Bp., 2005 Konferencia kiadvány 149-152.o.
- Simon István: A gyógytestnevelés megítélésének vizsgálata pedagógus kollégák körében, Magyar Sporttudományi szemle 2005/3, 35. o.
- Szekszárdi Júlia: Konfliktus és pedagógia, Új pedagógiai szemle 44.évf. 11.sz. 1994

Szerző-évszám rendszerű hivatkozás

- Mohai Katalin – Gereben Ferencné (2014.) Nyelvi képességek vizsgálata. Gyógypedagógiai Szemle 2014/3.
- Montágh Imre – Montághné Riener Nelli – Vinczéné Bíró Etelka (1990): Gyakori beszédhibák a gyermekkorban. Tankönyvkiadó, Budapest. 28. p.
- Szító I. (1987) A tanulási stratégiák fejlesztése Iskolapszichológia2. Budapest, ELTE

Torda Ágnes (2000): Beszédhibás gyermekek az óvodában és az iskolában. In: Illyés Sándor (szerk): Gyógypedagógiai alapismeretek. Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Főiskolai Kar, Budapest, 578.p.

Interneten található irodalmak

Falus Iván: Tanári képzési követelmények – kompetenciák – sztemderdek –
<http://www.ofi.hu/tudastar/hazai-fejlesztési/tanari-kepesitesi> [2023.04.01.]

<https://www.csengeysuli.hu/> [2022.11.22.]

http://real.mtak.hu/59013/1/EPA00011_iskolakultura_2005_10_070-083.pdf
[2022.11.22.]

http://iskolapszichologiai-modszertani-bazis.elte.hu/dokumentumok/Tanul%C3%A1sist%C3%ADlus-iskolapszichol%C3%B3gusoknak_20140211.pdf [2023.04.05.]

http://vetesi.hu/osztalyfonoki/Anyagok/tan_stilus.pdf [2023.04.05.]

Lelkünk rajta /https://hirtv.hu/lelkunkrajta_adattar/burnout-1376949/ [2022.11.17.]

Torgyik Judit: Nyelvi szocializáció és oktatás. Új Pedagógiai Szemle 2005. március.
www.ofi.hu/tudastar/nyelvi-szocializáció [2022. 12.02.]

Törvényi hivatkozások

1993. évi közoktatási törvény (1993. LXXIX. törvény)

2011. évi köznevelési törvény (2011. CXC.),

2013. évi EMMI rendelet (15/2013. II. 26.)

32/2012. (X.8.) EMMI rendelete a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve

32/2012. (X.8.) EMMI rendelete a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról. On-line megtekintés: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=A1200032.EMM×hift=20170831&txreferer=A1100190.TV> [2022. 12. 02.]

Melléklet

1.számú

Hallgató neve: Ocztos Erzsébet I6O6X0

Szak: Gyógytestnevelés az óvodában, iskolában pedagógus szakvizsgára felkészítő szakirány

Tantárgy: A köznevelési intézmény szervezete

Intézmény elemző bemutatása

Iskolánk a Csengey Gusztáv Általános Iskola régi múltra tekint vissza Aszód településén, elődje a Kastélyiskola, már a 19. századtól létezett.

Az intézmény működésének **formális** jellemzői: Az iskola nyolc osztályos normál tantervű általános iskola. Az intézmény működését a köznevelési törvény, Szervezeti és Működési Szabályzat /SZMSZ/ és a Pedagógiai Program /PP/ szabályozza. Az iskola mindennapjait pedig a házirend, munkaköri leírások, munkaszerződések, melyek elérhetők az iskola honlapján. A lineáris szervezeti forma jellemző: az igazgató az összes vezetési feladatot maga látja el, irányítja a végrehajtást, ő az egyetlen felettese a dolgozóknak, munkáját két helyettes segíti. Az iskola működését befolyásoló külső tényezők:

Makroszintű folyamatok

-társadalmi: pár évvel ezelőtt megnyitott a településen egy egyházi iskola, mely először csak hatosztályos gimnázium volt, de már ennek is éreztük a hatását, hiszen tanulóink jelentős része 6. osztály után ott folytatta tanulmányait. Nemrég kibővítették iskolájukat az 1-6. évfolyamos osztályokkal, így jelentős tanulói létszámot vonva el a Csengey iskolától. Azóta a hozzánk beiratkozó tanulók összetétele is megváltozott, hiszen több lett a hátrányos helyzetű gyermek az iskolában, illetve a szülők között kevés a diplomás, értelmiségi szülő.

- gazdasági: az iskolánk kevés támogatást kap, amivel fejleszhetnénk az infrastruktúrát és modernizálhatnánk a felszereltséget, nincsenek például interaktív táblák az osztályban, hiányos a tornaterem felszereltsége, alsó tagozaton a nyelvi órákhoz nincs nyelvi segítő eszköz.

- kulturális: a vidéki kisváros életstílusa, és az Alfa generáció sajátos igényei

Mikro szintű történések: a vidéki kisváros hangulatát és a helyi közösség életét átszövi a hagyományok tisztelete és a segítők, támogató közösség ereje, mely megnyilvánul tanulóink viselkedés formáiban és szemléletmódjában, illetve az iskolánk felé irányuló elvárásokban. Ezeket az elvárásokat beépítjük az oktató és nevelő folyamatokba.

Bemeneti tényezők, (input)

Aszód város egy 6000 fős település Budapeستől 45 km-e. Az iskola a város közepén álló újszerű épület, tornacsarnokkal, külső sportteleppel / Betonos kézilabda és kosárlabda pálya, tenispálya, futókör, kültéri edzőpálya/. Az iskola épületében található még konyha és ebédlő is.

Személyi feltételek

Iskolánkban a szakos ellátottság 100%-os. Jelenlegi pedagógus létszámunk 46 fő: 12 tanító, 34 tanár, ebből 3 óraadó). Az igazgatónő munkáját 2 helyettes segíti. Munkánkat segíti 2 iskolatitkár, 3 pedagógiai asszisztens, 2 karbantartó, 1 logopédus és 1 gyógytestnevelő is. Állandó takarítók száma 10 fő. Iskolánkban 6 hitoktató tanítja gyerekeket.

Az intézményben tanuló diákok száma, összetétele

Intézményünkben 315 tanuló jár. Egyre több tanuló jár be a környék településeiről (Kartal, Verseg, Kálló, Domony, Iklad, Erdőkertes), főleg a felső tagozatra, mert a kisebb falvakban csak az alsó tagozat működik. Ezek a tanulók általában könnyen beilleszkednek és megszokják az új iskola szokásait, rendjét.

Alsóban az osztály 98 %-a napközis délutánonként, így ők a saját osztálytermükben vannak míg felsőben ez az arány csökken, így ők összevont napköziben készülhetnek másnapra.

Folyamat

2008-ban intézményünk Ökoiskola címet kapott, mellyel elkötelezte magát a környezet-tudatosság és környezetvédelem mellett.

Az intézmény keretei között és annak részeként működik a sajátos nevelési igényű tanulók osztálya. Ők külön gyógypedagógiai program alapján dolgoznak. Iskolánk alapvető feladata az általános iskolai nevelés és oktatás, és ennek keretében a tanulók felkészítése az eredményes középfokú oktatásra. Ezen túlmenően célunk az énekzene, az angol nyelv, a testnevelés és sport, valamint a környezetvédelem értékterület kiemelten fontos kezelése.

A gyermekek létszáma jelenleg közel 315 fő, akik nemcsak Aszódról, hanem a környező településekről is idejárnak / Domonyvölgy, Domony, Bag, Kartal, Verseg stb/

Az intézmény sajátos arculata, képzési formái

Intézményünkben 3 kiemelt területet említhetünk meg: művészeti nevelés, idegen nyelv oktatása, sport szeretete.

Művészeti oktatás: igény szerint emelt szinten tanulhatják a gyerekek az éneket és 2 énekkar is működik az iskolában, akik a műsorokon, különböző programokon megmutathatják ének tudásukat.

Idegen nyelv oktatása

3., 4. osztályban tanulhatják a gyerekek magasabb óraszámban az angol nyelvet alsó tagozaton. Az 1. 2. osztályos gyerekek heti 1 órában, szakkör keretében ismerkedhetnek nyelvvel. Szakkör keretében 2017 óta német szakkörön is részt vehetnek a tanulók.

Egészséges életmódra nevelés

Több éve bevezették a mindennapos testnevelést, ami nagy lehetőséget nyújt, hogy a gyerekek többet mozoghassanak és tanórai keretek között sajátítsanak el készség szinten akár több sportágat is.

Mivel felújított kültéri sporttelep áll a rendelkezésünkre, amíg csak lehetséges a szabadban tartjuk a testnevelés órákat.

Tanórán kívüli foglalkozások

Iskolánkban több lehetőség nyílik a gyerekeknek arra, hogy valamilyen szabadidős tevékenységen vegyenek részt. A sport kiemelt helyen van, hiszen próbáljuk a tanulókat az egészséges életmódra nevelni. Heti több órában járhatnak a gyerekek foci, kézilabda szakkörre. Hip-hop táncot, akrobatikus rock and roll-t, karatét, ping-pongot is választhatnak.

Az érdeklődő tanulók német nyelvű szakkörre járhatnak.

Évek óta működik iskolánkban elsősegély szakkör, a kicsiknek bábszakkör és egy alsós és egy felsős énekkar.

A Podmaniczky Alapfokú Művészeti Iskola keretén belül hangszer tanulási lehetőségük is van tanulóinknak. Valamint iskolánk biztosít helyet a Művészeti Iskola rajz, kerámia és néptánc tagozatának is.

Informális jellemzők:

Szakmai együttműködés a pedagógusok között

Egy összetartó, együttműködő, segítőkész tanári közösségbe érkeztem, ahol mindenki a gyermekek fejlődéséért, megfelelő oktatásáért és neveléséért fáradozik vállvetve. A problémákat mindig megbeszéljük és közösen oldjuk meg /szaktanár- osztályfőnök- igazgató/. A vezetés nagymértékben támogatja az oktató és nevelő munkánkat. Különböző személyiségek és más-más érdeklődési területek színes egyvelege a tantestület, ami előre visz, inspirál és motivál mindenkit. Az egy osztályban tanítók közösen állítanak fel stratégiákat a tanulás motiválására és az osztályközösség fejlesztésére, a felmerülő nevelési problémák megoldására. Megfelelő kommunikációs csatorna fenntartásával jobban megismerjük kollégáink személyiségét, tanítási és nevelési módszereit. Segítjük a másikat, elfogadjuk egymás ötleteit, tanácsait.

Jellemzően sok továbbképzésen vesznek részt intézményünk pedagógusai, hiszen mint már említettem fontosnak tartjuk az innovációt a szakmánkban és az iskola tekintetében is. A tantestület közös programjai/ tantestület kirándulások, színházlátogatások, közös ebéd/ csapatépítő jelleggel bírnak, és még jobban összekovácsolja közösségünket.

A szülőkkel való kapcsolattartás is egy sarkalatos terület a tantestületben. Kialakítani egy jó, bizalmon alapuló viszonyt a szülőkkel, hogy érezzék az odafigyelést, hogy ők is részei ennek a rendszernek, és legyenek tudatában saját felelősségüknek is gyermekeik jó minőségű oktatásában. Nevelőtestületünk igényes munkát végez, fontosak a pozitív visszajelzések a tanulóinktól, a szülőktől, egymástól és a vezetőségtől.

Az intézményünkben a következő szakmai közösségek működnek:

Alsós reál szakmai közösség:- tagjainak száma: 7 fő

Felsőszakmai közösség- tagjainak száma: 12 fő

Nevelési szakmai közösség- tagjainak száma:22 fő

Alsós humán szakmai közösség- tagjainak száma: 8 fő

A szakmai közösségek a saját maguk által meghatározott éves Munkaterv szerint működnek.

A munkaközösségek nagyon jól össze tudnak dolgozni, ami lehetővé teszi, hogy az oktató-nevelő munka hatékony és összehangolt legyen. Az alsós kollégák örömmel veszik, ha a felsős nevelők javaslatokat, tanácsokat adnak nekik, de ugyanígy a felsős kollégák is szívesen fordulnak segítségért, információkért az alsós nevelőkhöz.

Több bemutató órát is tartunk az év során, de nemcsak az iskolán belül, hanem egyéb intézményekbe is szívesen ellátogatunk, ezzel is új tapasztalatokat szerzünk.

Tanító kollégáink rendszeresen látogatják a leendő elsősöket az óvodában, ahol kicsit ismerkednek velük.

Az elsős gyerekeket, pedig minden évben meglátogatják az óvónénik, hogy hogyan illeszkedtek be az iskolai életbe. A nyolcadik osztályosoknak pedig lehetőségük van arra, hogy az általuk kiválasztott középiskolákba ellátogassanak.

Kimeneti tényezők/output/

A továbbtanulás az iskolánkban megközelítőleg 90%-os, ami mutatja, hogy tanulóink megfelelő tudásra, képességekre tesznek szert, jellemük megfelelően formálódott. A szülőkkel való kapcsolattartás megfelelő.

Kapcsolatok

-A tankerület iskoláival folyamatosan tartjuk a kapcsolatot. A gyerekek a tanév során több versenyen is számot adhatnak tudásukról. Vannak olyan megmérettetések (Zrínyi matematika verseny, labdarúgás, sportversenyek, szavaló és természettudományi versenyek...), amikor más környékbeli iskolák tanulóit, pedagógusait is meghívjuk.

-A szülői munkaközösségre mindig számíthatunk az iskolánkban.

-Az aszódi Nevelési Tanácsadóval folyamatos kapcsolatban vagyunk. A problémás gyerekek vizsgálatával, szakvéleményükkel nagymértékben segítik munkánkat. Bármikor fordulhatunk hozzájuk, mert mindig segítenek, tanácsot adnak.

-Az aszódi Podmaniczki Művészeti Iskolába több tanuló jár. A kerámia, rajzsakkör, néptánc a Csengey úti épületben, míg a szolfézst és a hangszeres tudásukat a Zeneiskolában sajátíthatják el gyerekek.

-Ifjúságvédelmi felelősünk gyakran felkeresi a családsegítő központot, a gyámhivatalt, ahol az iskolánkba járó problémás tanulóknak próbál segítséget kérni, megoldást találni a problémájukra.

-A helyi gyermekorvossal, iskola védőnőjével is jó a kapcsolata az iskolának. Rendszeresen járnak ki tisztasági vizsgálatra, egészségügyi felmérésre vagy éppen a kötelező védőoltások beadására.

Szervezeti működés kulcsterületei:

1. Kommunikáció

Az információ szóban(személyesen) és írásos formában, online módon/messenger üzenet, facebook csoport, e-mail/áramlik intézményünkben. Legjellemzőbb, hogy a vezető tájékoztat minket, illetve ad utasításokat a feladatok elvégzésére. Mi is kereshetjük a vezetést kéréseinkkel, javaslatainkkal a fenti módokon. Konfliktus esetén személyes jelenlétet igénylő megbeszélés, ha szükséges több alkalommal is. A külső kommunikációra a

jó kapcsolat fenntartására törekvés a jellemző, a támogatás megszerzése és a jó hírnevünk fenntartása. Megemlítendő a vezetőség és a kollégák visszajelzése a munkánkra vonatkozóan, főleg, ha dicséret vagy pozitív kritika motiváló hatással bír.

2. Döntések

A folyamatos információáramlás lehetővé teszi, hogy a vezetés jó döntéseket tudjon hozni az értékrendre, normákra vonatkozóan. Javítsa a munkakörülményeket, hangulatot, motiváltságot. Pl.: dicséret és fegyelmezés formái; hosszú távon stratégia a tanulmányi átlag növelésére, élsportolók nevelése és támogatása, helyi sportegyesületekkel együttműködve stb.

3. Konfliktusok

Tipikus példája iskolánkban, hogy nem minden osztályban van projektor. Azok az osztályfőnökök, akiknek nincs, jogosan reklamálnak, hogy miért pont nekik nincs. Az igazgató bizonyos elvek és fontossági sorrend mentén szerzi be ezt az eszközt. Sajnos a KLIK nem biztosítja erre az anyagi forrást, ezért más utat kell találni a pénz beszerzésére/ alapítvány, papírgyűjtés stb./ A vezető mindent megtesz, hogy orvosolja a problémát és megnyugtassa az elégedetlenkedőket.

4. Vezetés

Igazgatónk közvetlen és emberközelű. Nyitott a problémákra, beszélgetésre. Figyelemmel kíséri a munkánkat, segít, dicsér, visszacsatol. Az intézményt érintő kérdésekben is könnyen megközelíthető. Jó szervező, munkánkat átlátja, iskolai életet, programokat jól megszervezi. Tantestületünket nem lehet könnyű irányítani, mégis kézben tartja a dolgokat. Bizalmunkat élvezi szakmai és egyéni kérdésekben is. Ösztönző és motiváló személyiség.

Szervezetfejlesztés, innováció

Iskolánk hosszú évtizedeken át zenei tagozattal rendelkezett, mely növelte iskolánk hírnevét. Célkitűzésünk, hogy újra elindítsuk ezt a tagozatot. Ehhez előkészítő munka szükséges, a pedagógusok szemléletmódjának alakítása, a kitűzött céllal való azonosulás, a tanulók, szülők ráhangolása, az igény megteremtése

Intézményünkben a feltételek adottak ahhoz, hogy megfelelően nevelhessük, taníthassuk a gyerekeket, szép, barátságos, nyugodt környezetben. Több fejlesztendő terület van még, akadnak nehézségek, de törekszünk arra, hogy ezeken javítsunk és ne menjen a tanítás, nevelés rovására.

Szervezeti kultúra

„A szervezeti kultúra a tagok által elfogadott, közösen értelmezett, mélyen beágyazódó értékek, attitűdök, meggyőződések, hiedelmek és normák rendszere; az intézményre jellemző viselkedésminták együttese.

Quinn versengő értékek modellje szerint iskolánk szabályorientált kultúra, mert szabályozottság, hierarchikus szervezeti megoldások és javarészt írásos kommunikáció jellemzi. Fontos a stabilitás és az egyensúly. A vezető koordinál és ellenőriz.

Felhasznált irodalom:

- Csengey Gusztáv Általános Iskola Pedagógiai Program 2021.

-<https://www.csengeysuli.hu/>

-http://real.mtak.hu/59013/1/EPA00011_iskolakultura_2005_10_070-083.pdf

2.számú

Hallgató neve: Ocztos Erzsébet I6O6X0

Szak: Gyógytestnevelés az óvodában, iskolában pedagógus szakvizsgára felkészítő szakirány

Tantárgy: A nevelési, oktatási intézmény hatékonysága

A Csengey Gusztáv Általános Iskola rendszerszemléletű elemzése, értékelése

Iskolánk Aszódon, egy Budapesthez közel fekvő kisvárosban található. Aszód lélekszáma 6000 fő körül mozog, 2 óvoda, 2 általános iskola (melyből 1 egyházi), 1 egyházi gimnázium és 1 középiskola található.

Iskolánk a Csengey Gusztáv Általános Iskola régi múltra tekint vissza Aszód településén, elődje a Kastélyiskola, már a 19. században is létezett. 1981-ben költözött a Kastély iskolából a jelenlegi modernebb épületbe. Iskolánk két emeletes, illetve van két fél emelet. Az első és második emeleten található az alsó tagozat 1-4 osztálya, évfolyamonként 2-2 osztály. Az osztályok mellett található az osztálytanítók irodája, így mi nem megyünk le a felsős irodába.

Tantermek száma 15 normál méretű és 3 kisebb méretű tanterem. Kívül 1 kisebb és 1 nagyobb udvar található, valamint egy jól kiépített sportpálya.

Iskolánkban a szakos ellátottság 100%-os. Jelenlegi pedagógus létszámunk 46 fő: 12 tanító, 34 tanár, ebből 3 óraadó). Az igazgatónő munkáját 2 helyettes segíti. Intézményünkben dolgozik 2 iskolatitkár, 3 pedagógiai asszisztens, 1 logopédus és 1 gyógytestnevelő is.

Intézményünkben 315 tanuló jár. Egyre több tanuló jár be a környék településeiről (Kartal, Verseg, Kálló, Domony, Iklad, Erdőkertes), főleg a felső tagozatra, mert a kisebb falvakban csak az alsó tagozat működik. Alsó tagozaton a tanulók 98%-a napközis, így a saját osztályukban töltik a délutáni tanulóidőt. Felsőben ez az arány csökken, így ők összevont napköziben készülhetnek másnapra.

Iskolánk alapvető feladata az általános iskolai nevelés és oktatás, és ennek keretében a tanulók felkészítése az eredményes középfokú oktatásra. Ezen túlmenően célunk az énekzene, az angol nyelv, a testnevelés és sport, valamint a környezetvédelem értékterület kiemelten fontos kezelése.

Az intézményünkben 4 szakmai munkacsoport működik. Alsós reál szakmai közösség, mely irányítja, ellenőrzi, segíti a reál tárgyakat oktató tanítókat. Alsós humán szakmai

közösség, mely a humán tárgyakat oktató tanítók munkáját koordinálja. Felsőszakmai közösség és a nevelési szakmai közösség. A szakmai közösségek a saját maguk által meghatározott éves Munkaterv szerint működnek.

Jómagam nemrég érkeztem az intézménybe (2021), idén a második évemet kezdem. Alsós tanítóként dolgozom, tavaly első osztályt kaptam, idén őket viszem tovább. Testnevelést és matematikát tanítok. Osztályom és irodám a második emeleten található.

Megoldandó problémák, fejlesztendő területek iskolánkban:

1. Kommunikáció és információ áramlás hiányosságai az alsó és felső tagozat tanárai, valamint az alsós munkaközösségek között.

„A rendszer optimális működéséhez a részek összehangolt tevékenysége kívánatos. Az MPS-modellben a munkakultúrát a tantestület együttes problémakezelési módjaként értelmezik. A fejlesztéshez a vezetőknek mindenekelőtt ismerniük kell a meglévő munkakultúrát. J. Martin (9) három munkakultúra-kategóriát különböztet meg.” A háromból a fragmentális munkakultúrát szeretném kiemelni, mint ami a legjobban illik az iskolánkban levő helyzetre.

„Fragmentális munkakultúra: Különböző kérdésekben más-más pedagógusok kerülnek laza kapcsolatba egymással. Az elégtelen kommunikáció gátja a véleménycserének, a nézetazonosság kikristályosodásának. A pedagógusok a döntésekben alig működnek közre. Mindez félreértésekhez és elszigeteltséghez vezethet. A tanárok belső késztetése a közös cél elérésére elenyésző, a változási folyamatok szükségszerűen lassúak.”

Alsós tanítóként komoly figyelmet szentelünk a fő tantárgyak (matematika, magyar) oktatásának. Tesszük mindezt azért, mert tudjuk, hogy amit és ahogyan a gyermek alsó tagozaton elsajátít arra fog építkezni további tanulmányai során. Igyekszünk követni a rendelkezésünkre álló tantervet és tanmenetet. A felsős kollégák nem látnak bele a munkánkba és mikor a gyermek elkezdi az ötödik osztályt, kész elvárásaik vannak az ötödikes tananyag alapján arról, hogy mit kellene a gyermeknek tudnia. Egy „tyúkanyó” típusú tanítónéni után, több különböző személyiségű tanárral, új tantárgyakkal kell megismerkedniük ezáltal különböző elvárásokkal, fontossági sorrenddel, és szembesülniük az” ezt nektek tudni kell” frázissal.

Természetesen fontosak az elvárások és az alsó tagozatnak feladata a gyermek szellemi és mentális felkészítése a felső tagozatra. Azonban itt érzem a hiányát az alsós és felsős kollégák közötti kommunikációnak. Ha a felsős kollégáknak több információjuk lenne az alsóban alkalmazott módszerekről, hogy a tanító mely anyagokat súlypontosította a fő tan-

tárgyban, akkor többet tehetnének az ötödik osztály elején azért, hogy a szükséges területeket átismételjék, a tudást elmélyítsék. Illetve fontos lenne, hogy nekünk tanítóknak is több információnk legyen a felsős elvárásokról, az alsós tananyag mely részeire tudnak építeni, és mik azok a területek, amiket a nulláról kezdenek oktatni. Csatlakozási pontok megkeresésének hiánya.

A másik terület, hogy az iskola alapdokumentumait másképp szemléli és más szigorúsággal tartatja be az alsós és felsős kollektíva. Nagyon jó példa erre a házirend szabályaihoz való ragaszkodás, vagy éppen engedékenység. A rágógumi használata tilos iskolánkban. Az alsóban nem is engedjük semmilyen alkalommal, míg felsőben a tanítás alatt nem lehet, de iskolai rendezvényen igen. A késések beírása sem egységesen értelmezett. Megemlíthetném még a felszerelés hiányát vagy akár a fegyelmi vétséget is. Jellemzően alsóban van nagyobb szigorúság és kerülnek be a Krétába ezek a feljegyzések. Véleményem szerint érdemes lenne az alsós és felsős kollégáknak erről is beszélgetni, információt cserélni, iskolánk egységesebb arculata érdekében.

Munkaközösségek: Tapasztalatom szerint az alsós munkaközösség nem ugyanúgy működik, mint a felsős. Például egy vezetőségi értekezlet után a felsős munkaközösség összeül és megbeszéli az elhangzottakat, a rájuk vonatkozó részt. Alsóban hiányolom a pontos tájékoztatást, a vezetőségtől jövő útmutatásról, a közös megbeszélést. Az információk csak „szájról szájra” terjednek, míg az utasítások azonnal végrehajtandók és az ellenőrzés sem marad el. Mint említettem az alsó tagozat két emeleten helyezkedik el iskolánkban, én a második emeleten tanítok. Úgy alakult, hogy az alsós munkaközösség vezetése az első emeleten van. A munkaközösségvezetők összeülnek az első emeleten sokszor a tagokat, minket kihagyva hoznak olyan döntéseket, melyek minket és az osztályunkat érintik, közlik velünk és elvárják, hogy elvégezzük a munkát. Vagyis az első emelet dönt a második emelet végrehajt. További problémának azt érzem, hogy a munkaközösség vezetők átlag életkora 56 év, ami sok tapasztalatot jelent ezen a pályán, de közben azt is, hogy ragaszkodnak az általuk jól ismert és alkalmazott módszerekhez utakhoz, nem nyitottak az újra, az innovációra. Az új ötletekről sokszor lebeszélnek, nem juttatják el az információt a vezetéshez. Közben nagyon szeretem őket és teljes megértéssel fordulok feléjük, minden tiszteletem az övék, hogy egész eddigi életükben ezen a csodaszép pályán dolgoztak.

Megoldási javaslatok:

1. Kommunikáció és információ áramlás hiányosságai az alsó és felső tagozat tanárai, valamint az alsós munkaközösségek között.

„Gyermek átadás-átvétel”, negyedik osztályban már el kellene kezdeni az alsós és felsős kollégáknak a közös munkát. Információt átadni a felsős kollégának az osztállyal kapcsolatban (barátságok, ellentétek, problémák, nehézségek stb). Megbeszélni az alkalmazott módszereket az oktatásban, nevelésben. Mely módszerek váltak be a gyermekek figyelmének, érdeklődésének fenntartásában a tanulás során, mely módszerek voltak sikeresek a tananyag átadása során. Milyen problémák adódtak nevelési kérdésekben. Mi vált be leginkább ezen problémák megoldásában. Kik azok a gyerekek, akikre támaszkodni tud a napi feladatokban és kik azok akik esetleg nehezebben kezelhetőek. Beszélni külön azokról a gyerekekről, akik valamilyen tanulási nehézséggel vagy magatartási problémával küzdenek. Ezek az információk hozzájárulnak ahhoz, hogy sikeres legyen a felsőbe való átmenet, és a felsős kollégának nem kell hónapokat tölteni azzal, hogy kiismerje a gyerekeket és az értelmükhöz, szívükhöz vezető utat. A hospitálás, bemutató órák is segítenek a kommunikációban és az információ átadásban-szerzésben. A leendő új osztályfőnök meglátogatja az osztályt, mintha nyílt napon venne részt. És ha már felsősök az első fogadóóra környékén a két tanár eszmegbeszélést tart, különösen azokról a gyerekekről, akit a felsős kolléga problémásnak ítél (magatartás, tanulmányi eredmény), illetve azokról, akik jelentősen rontottak.

Házirend: a vezetőség nagyobb hangsúlyt fektessen a követelmények egységes betartatására, legyen következetesebb ezen a területen. Értekezleten, munkaközösségi délutánon megismertetni a kollégákkal a házirendet, nem feltételezve azt, hogy pontosan tisztában vannak a tartalmával, majd kiemelni a házirend betartásának fontosságát és az iskola vezetősége részéről folyamatosan ellenőrizni, hogy egységes legyen az alkalmazás.

Eszkálációs terv: információs levél körbeküldése, problémamegoldási sablonok alkalmazása, jó gyakorlatok továbbfejlesztése, elavultak újragondolása, elvetése.

Az idősebb kollégák inspirálása az új utak felfedezésében, mind módszertanilag, mind technikailag. Érdeklődésük felkeltése az innovatív eljárásokra. Motiválásuk az alkalmazásban, hogy beépítsék azokat a mindennapi munkájukba. Képzésük ingyen, munkaidőben.

Felhasznált irodalom:

Kontra, József (1997) Néhány modell a hatékonyabb iskolai munkakultúra megteremtéséhez. Iskolakultúra, 7 (1). ISSN 1215-523

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény

3.számú

Hallgató neve: Ocztos Erzsébet I6O6X0

Szak: Gyógytestnevelés az óvodában, iskolában pedagógus szakvizsgára felkészítő szakirány

Tantárgy: A pedagógiai gyakorlatot támogató kutatások

Tanulási stílusok

1. Bevezetés:

1.1 A probléma

Munkám során mind gyakrabban találkozom azzal, hogy a gyermekek nem tudnak tanulni, mintha elfelejtettek volna tanulni, annak ellenére, hogy több tanulási módszer közül is választhatnának. Azt is tapasztalom, hogy a szülei sem tudnak segíteni nekik "megtanulni helyesen tanulni", hogy ezzel a kifejezéssel éljek. Ez már alsó tagozaton is megfigyelhető például verstanuláskor, vagy az ének órán, mikor egy dal szövegét kellene megjegyezni. Felső tagozaton ez hatványozottan igaz, hiszen ott a „bemagolandó” feladatok (nyelvtani szabályok, memoriterek) mellett vannak olyan tantárgyak is, amit meg kell jegyezni majd a saját szavakkal visszamondani (történelem, irodalom, biológia stb.). Megfigyeltem, hogy a tanulók többsége nehezen tudott nekiállni a tanuláshoz, nem tudták hogyan is tanuljanak, mi lenne a leghatékonyabb, legkönnyebb módszer, hogy megjegyezzék a tananyagot és aztán vissza is emlékezzenek rá, vagyis nincsenek hatékony tanulásmódszertani ismereteik. A tanulási stílusok ismeretének hiányában sajnos nehezen megy az új információ befogadása, elmélyítése, memorizálása és otthoni gyakorlása, emiatt gyakran kudarc éri őket a számonkérésnél. A különböző tanulási stílusokat nem tudatosan, hanem véletlenszerűen használja, ami nem kedvez a tanulás hatékonyságának, előfordul, hogy órákig ül a könyv fölött és még sem tud semmit. A tanulás eredményességét a véletlennek vagy szerencsének tulajdonítja. Voltak azonban néhányan, akik jól bevált módszereket követtek: ábrákat rajzoltak, kiemelték színessel a fontosabb részeket, vagy hangosan felmondták az anyagot. Vagyis, ha a személyiségéhez illeszkedő, vagy a jól bevált tanulási stílust alkalmazza maximális hatékonyságot ér el a tanulásra kiszabott idő alatt, az új ismeretek jobban elmélyülnek és később, amikor szükséges könnyebben elő tudja hívni azokat. Ez a tény elgondolkodtatott és arra a következtetésre jutottam, hogyha

a tanulóknak megtaláljuk az elsődleges tanulási stílusát és megtanítjuk nekik annak alkalmazását akkor hatékonyabban tudják a tanulásra szánt időt kihasználni, az új ismeretek elmélyülését is segíti és könnyebben tud majd visszaemlékezni a tanultakra. Mindez hozzájárul ahhoz, hogy sikeresen vegyék a tanulási akadályokat, elkerüljék a kudarcot, motiválttá tegyünk a diákokat a tanulásban, és egy egész életre szóló tanulási módszer, tanulási stílus birtokába kerüljön.

Cél:

- alaposan megismerni a tanulók tanulási stílusát,
- ennek megfelelően megválasztani a tanítási módszereket,
- megtanítani a diákoknak az elsődleges tanulási stílusuknak hatékony használatát a gyakorlatban

1.2 Szakirodalmi áttekintés

Mi a tanulási stílus?

- „Az iskolai teljesítményt befolyásoló tényezők egyike a tanulási stílus, melynek kutatása több évtizedes múlttal rendelkezik. Ugyanakkor, a különböző elméleti hátterek miatt, nem egységes az értelmezése – gyakran összemosisdik a tanulási stílus, a tanulási stratégia és a kognitív stílus:
- Cassidy (2004) legalább annyi definíciója van, mint ahány elméletalkotó foglalkozik a témával.
- Coffield et. al. (2004) a tanulási stílusnak 71 változatát használják Nagy-Britanniában.
- Fogalmi konfúzió és az általánosan elfogadott definíció hiánya jellemzi (Scott, 2010).”

(http://iskolapszichologiai-modszertani-bazis.elte.hu/dokumentumok/Tanul%C3%A1si-st%C3%ADlus-iskolapszichol%C3%B3gusoknak_20140211.pdf)

- „Az önálló tanulás során előnyben részesített külső és belső tanulási feltételek”

(http://vetesi.hu/osztalyfonoki/Anyagok/tan_stilus.pdf)

A tanulási stílusok osztályozása az érzéketli modalitások alapján (Szitó, 2005)

„A tanulók különböző szinten igényelhetik, hogy hallás, látás vagy mozgás-tapintás útján gyűjtsenek, dolgozzanak fel új információkat” (Szitó, 2005)

Auditív stílus: a legkönnyebben hallás után tanul a gyermek, a frontális osztálymunka megfelelő a számára, hiszen az elhangzottakból meg tudja jegyezni az új információkat, ha társaival tanul segít neki, ha hangosan mondják a tananyagot, illetve, ha ő maga hangosan olvassa fel vagy hangosan mondja fel a tanultakat. A következő kérdések tartoznak ide a kérdőívről: 2, 6, 8, 14, 23, 32

Vizuális stílus: a látottak, a vizuális ingerek segítenek az új információk befogadásában és megtanulásában. Ilyenek az ábrák, képek, rajzok, táblázatok, de itt kell megemlíteni a szövegkiemelő különböző színeit is. A következő kérdések tartoznak ide a kérdőívről: 4, 5, 19, 22, 29

Mozgásos stílus: óvodás és alsó tagozatos gyermekekre jellemző leginkább, illetve a tanulásban akadályozott gyermekeknek is megkönnyíti a tanulást. A mozgás segítségével dolgozza fel és raktározza el az új információkat. Az anyaghoz kapcsolódó mozgássorok ismétlése pedig segít a felidőzésben. A következő kérdések tartoznak ide a kérdőívről: 7, 9, 12, 16, 33, 34

Mechanikus stílus: gyakorlati tevékenységek végzése közben történik az új információ befogadása és elmélyítése is. A bemutatást sok-sok gyakorlás kíséri a siker érdekében (pl: cipőkötés) Főleg kisgyermekre és tanulásban akadályozott gyermekekre jellemző. A következő kérdések tartoznak ide a kérdőívről: 10, 15,27,30

A tanulási stílusok osztályozása a társas környezet alapján

Társas stílus: társaságban sokkal hatékonyabban tanul. Lehetőség arra, hogy többféle magyarázatot kapjon a nem értett, vagy nehezen érthető dolgokra. A következő kérdések tartoznak ide a kérdőívről: 3, 18, 20, 24

Csendes stílus: egyedül szeret tanulni, a társak jelenléte csak akadályozza ebben. A következő kérdések tartoznak ide a kérdőívről: 11, 21,25, 26

A tanulási stílusok osztályozása az információra történő reagálás alapján

Impulzív stílus: nem gondolja át a válaszát, bekiabálja az első dolgot, ami eszébe jut, nem fontos számukra, hogy helyesen válaszolnak-e. A következő kérdések tartoznak ide a kérdőívről: 1, 13, 17, 28, 31

Reflektív stílus: alaposan átgondolja a kérdést, mielőtt választ ad, mondandóját érvekkel tudja alátámasztani. Erre a stílusra nem vonatkozik kérdés a kérdőívben.

1.3 Hipotézisek, vizsgálati kérdések

Hipotézis: A diákok legtöbbször az elsődleges tanulási stílusa az auditív és vizuális.

Feltevésém szerint a tanulási folyamat akkor a legsikeresebb, ha minél több érzékszervünk vesz részt benne.

Vizsgálati kérdések: A kérdések egyértelműek és világosak a Tanulási stílus kérdőívben. Minden tanuló könnyen el tudja dönteni, hogy jellemző-e rá az adott tanulási stílus vagy sem. A kérdésekre adott válaszok egyértelműen segítenek majd megismerni a tanulókra jellemző elsődleges tanulási stílust, ami segíti a pedagógusok munkáját az oktatási folyamatban.

2. Módszerek

A Szitó (1987, 2003) által írt, tanulási stílus kérdőív vizsgálatát végeztük el 5.-8. osztályban 100 gyermek részvételével.

Szitó Imre (1987) leírása alapján a tanulási stílus nem más, mint az információ feldolgozásának eltérő stílusai.

A kérdőív skálái azokat a dimenziókat tartalmazzák, amelyek jelentősek az oktatásban.

A kérdőív 34 kérdést tartalmaz, amely a következő területeket öleli fel:

Auditív: 2, 6, 8, 14, 23, 32

Vizuális: 4, 5, 19, 22, 29

Mozgásos: 7, 9, 12, 16, 33, 34

Mechanikus: 10, 15, 27, 30

Társas: 3, 18, 20, 24

Csend: 11, 21, 25, 26

Impulzív: 1, 13, 17, 28, 31

2.1 A minta

A vizsgálatban 38 gyermek vett 19 szakiskolás (9 fiú, 10 lány) és 19 6. osztályos (11 fiú, 8 lány) diák Aszód településről. Az adatfelvételben segítséget kaptam az osztályfőnököktől, akik osztályfőnöki órán írták meg a kérdőívet a diákokkal.

2.2 Eszközök

A kérdőíveket kinyomtattam és az osztályfőnökök rendelkezésére bocsájtottam, leellenőriztem, hogy jól láthatóak -e a kérdések és hibátlan -e a nyomtatás. A kérdőívek érvényesek és megbízhatók voltak. Az osztályfőnökökkel átbeszéltem a tudnivalókat a kérdőívvel kapcsolatban.

2.3 A kutatás lebonyolítása

A diákok osztályfőnöki óra keretében töltötték ki a kérdőívet. Minden padban egy gyermek ült, hogy ne befolyásolják egymást a válaszadásban. Megbeszéltük a kitöltési módot,

közösen elolvastuk a számokhoz rendelt mondatokat és közösen értelmeztük azokat. Erre a segítségre inkább 6. osztályban volt szükség.

A kérdőív bevezetője:

„Olvasd el figyelmesen az alábbi mondatokat! Döntsd el, hogy az öt válasz közül melyik jellemző rád és azt a számot írd be a kipontozott helyre! Itt nincsenek helyes vagy helytelen válaszok. Csak a saját véleményed fontos. 1 = Egyáltalán nem jellemző rám. 2 = Nem jellemző rám. 3 = Nem tudom eldönteni, igen is, nem is. 4 = Jellemző rám. 5 = Nagyon jellemző rám. A 3-as választ csak ritkán használd!”

A kérdőív felvételekor adatgyűjtést végeztünk, váratlan helyzet nem adódott, mindenestre voltak tartalék kérdőívek, ha valakinek szüksége lett volna rá, de ilyen nem történt. Az osztályfőnök a kitöltés alatt végig bent tartózkodott a teremben, szükség esetén kérdéssel hozzá lehetett fordulni.

3. Az adatok elemzése

A kérdőív kiértékelése

Auditív:

Az auditív tanulási stílusra vonatkozó kérdésekre adott válaszokból kiderül, hogy a lányok nagyobb mértékben preferálják ezt a tanulási módot, válaszaik átlaga 3,9, míg a fiúké 3,5.

A két évfolyam közül a hatodikosok azok, akik többször választják ezt a módszert. Átlaga: 3,63, míg a 10. évfolyamé 3,8.

Összességében elmondható, hogy a hatodikos lányok alkalmazzák a legnagyobb mértékben ezt a módszert.

Vizuális:

A válaszok azt mutatják, hogy a lányok és fiúk között nincs jelentős különbség, viszont kiemelném, hogy hatodikos lányok hasonló átlagot mutattak válaszaikban, mint a tizedikes fiúk. A lányok átlaga:4,1; a fiúké:4,03

Összehasonlítva a két évfolyamot az általános iskolásokra jellemzőbb ez a tanulási stílus, mint a szakiskolásokra. Átlag: 6. osztály: 3,8; 10. osztály 3,3

Mozgásos:

A válaszok azt mutatják, hogy ezt a tanulási stílust sem a lányok, sem a fiúk nem választják túl gyakran. Az átlagok alapján elmondható, hogyha mégis akkor azt a fiúk teszik meg többször. Átlag: lányok: 2,9; fiúk: 3,23

A két évfolyam összehasonlítása azt mutatja, hogy a tizedikesek, többször tanulnak e módszer szerint, mint a hatodikosok. Átlag: 6. osztály: 3,38; 10. osztály: 3,56

Mechanikus:

A válaszokból kiderül, hogy legnagyobb mértékben a hatodikos lányok tanulnak ilyen módon, míg a szakiskolás lányokra ez egyáltalán nem jellemző. A fiúk nem tudták eldönteni, hogy inkább jellemző rájuk, vagy inkább nem. Átlag: lányok: 3,55; fiúk: 2,91

Az évfolyamok összehasonlításánál a hatodikos lányok miatt a hatodik osztályra jellemzőbb ez a módszer, átlaga: 6. osztály 3,38. 10. osztály:3,01

Társas:

A válaszok azt mutatják, hogy a lányok szeretnek jobban társakkal együtt tanulni, illetve, ha kikérdezik tőlük az anyagot. A fiúk velük ellentétben legtöbbször a 3, 2 választ választották, vagyis, hogy nem jellemző rájuk. Átlag: lányok:3,64; Fiúk: 2,98

A két évfolyam közül a hatodikosokra jobban jellemző ez a módszer, míg a tizedikesek kevesebbszer érezték azt, hogy rájuk jellemző. Átlag: 6.osztály: 3,67; 10. osztály: 3

Csendes:

A válaszok alapján a csendes tanulási környezetet a lányok jobban szeretik, mint a fiúk, őket jobban zavarja, ha körülöttük beszélgetnek tanulás közben, viszont a zenét nagyobb számban hallgatnak tanulás közben, mint a fiúk. Átlag: lányok: 3,45; fiúk: 2,89

Az évfolyamok közül pedig a tizedikesek, akik jobban szeretik a csendet maguk körül, mint a hatodikosok. Átlag: 6. osztály: 3,13; 10.osztály: 3,67

Impulzív:

A válaszok azt mutatják, hogy ez a tanulási mód a fiúkra jellemzőbb, mint a lányokra, jobban szeretik, ha több érzékszervük is bekapcsolódik a tanulási folyamatba, illetve gyakran előfordul, hogy tudják a megoldást, de nem tudják elmagyarázni hogyan jutottak a megoldásig. Átlag: lányok: 3,4; fiúk: 3,7

Az évfolyamok között nincs jelentős különbség.

4. A vizsgálat jelentősége

Az elsődleges tanulási stílus megismerése, elmélyítése, a hozzá tartozó tanulási módszerek megtanítása a diákoknak lehetővé teszi a tanulásra fordított idő hatékonyságának növelését, az új információk befogadását, elmélyítését és az újbóli előhívását. A tanárt is segíti munkájában, hiszen olyan módszerekkel tudja átadni a tananyagot, amely a legjobb mértékben segíti a tanulást.

Összefoglalás: Mind a lányok (4,1), mind a fiúk (4,03) legnagyobb átlagban a vizuális tanulási módszert jelölték meg elsődleges tanulási stílusként. Az évfolyamok közül a 6. osztály (3,8) a vizuális stílust preferálta, míg a 10. osztály (3,8) az auditív stílust. Ezek a

válaszok megfelelnek a hipotézisemnek, miszerint az auditív és vizuális tanulási módszer lesz kiemelkedő.

Javaslatként: ahhoz, hogy a segítségünk hatékony legyen mindenképpen javasolnám tanulás módszertan tantárgy bevezetését 5. osztályban, ahol személyre szabottan tudunk segítséget nyújtani a diákoknak és ehhez megfelelő idő (tanóra), eszközök és módszerek is a rendelkezésünkre állnak.

Felhasznált irodalom:

- http://iskolapszichologiai-modszertani-bazis.elte.hu/dokumentumok/Tanul%C3%A1st%C3%ADlus-iskolapszichol%C3%B3gusoknak_20140211.pdf
- http://vetesi.hu/osztalyfonoki/Anyagok/tan_stilus.pdf
- Falus Iván (2000): Bevezetés a pedagógiai kutatás módszereibe. Műszaki Kiadó, Budapest. (Korábbi kiadások: Keraban Kiadó, Budapest, 1993; 1996)
- Kontra József (2011): A pedagógiai kutatások módszertana. Egyetemi jegyzet. Kaposvári Egyetem, Kaposvár
- Szitó I. (1987) A tanulási stratégiák fejlesztése Iskolapszichológia2. Budapest, ELTE

4.számú

Hallgató neve: Ocztos Erzsébet I6O6X0

Szak: Gyógytestnevelés az óvodában, iskolában pedagógus szakvizsgára felkészítő szakirány

Tantárgy: Speciális nevelési feladatok 1.

Az intézménybe járó tanulók közül vannak néhányan, akiknek szüksége van gyógypedagógiai megsegítésre. A zökkenőmentes tovább haladásuk érdekében alapfeladatunknak tekintjük, hogy ezeket a tanulókat továbbfejlesszük, képességeiket magasabb szintre emeljük.

A sajátos nevelési igény megállapítását kizárólag szakértői és rehabilitációk bizottság állapíthatja meg, ahol komplex vizsgálat során állapítják meg, (orvosi, pedagógiai, gyógypedagógiai, pszichológiai) hogy a tanuló a fogyatékoság típusának megfelelő nevelési-oktatási intézményben, osztályban vagy csoportban, vagy éppen a többi tanulóval közösen is részt vehet-e az oktatásban. Tartalmaznia kell a szakvéleménynek azt is, hogy az SNI-s tanuló a tankötelezettségét iskolába járással, vagy esetleg egyéni tanrend szerint teljesítheti.

A sajátos nevelési igény (továbbiakban SNI) fogalma:

Sajátos nevelési igényű az a tanuló, aki a szakértői és rehabilitációs bizottság szakértői véleménye alapján az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki:

- a) testi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, autista, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, a megismerő funkciók, vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra visszavezethető tartós és súlyos rendellenességével küzd,
- b) a megismerő funkciók, vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra vissza nem vezethető tartós és súlyos rendellenességével küzd.

Kompetens iskolai szakember:

- az a) pontnál a fogyatékoság típusához igazodó végzettséggel rendelkező gyógypedagógiai tanár/terapeuta
- a b) pontnál tanító, tanár, fejlesztőpedagógus.

A közoktatási törvényben biztosított megsegítési lehetőségek:

- a) pont esetében egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs tanórai foglalkozás
- b) pont esetében fejlesztő foglalkozás, egyéni fejlesztéshez igazodó továbbhaladás

Jelen dolgozatomban a beszéd fogyatékosági kategóriát járnám körül, hiszen a nyelvi hátrányos helyzet sok gyermeket érint a mai társadalomban.

Probléma: Ezzel a fogyatékosággal élő gyermekek köre igen heterogén, hiszen más tünetekkel, jelleggel és súlyossággal találkozhatunk. Ezek a gyermekek eltérően fejlődnek, ez az eltérés megmutatkozik az anyanyelvi fejlettség alacsony szintjében, a beszédszervek gyengeségében, a beszédhangok tiszta ejtésének hiányában, a szegényes szókincsben, a beszédmozgás eltérő mivoltában, a grammatikai fejletlenségben, az utánozókéesség gyengeségében, a beszédészlelés és –megértés zavaraiiban, a beszédritmus sérüléseiben, a grafomotoros és a vizuomotoros koordináció éretlenségében, illetve a beszédgyengeséggel együtt járó részképesség zavaraiiban. A gyermek nem mer megszólalni, beszélni. Beszédfélelem jellemzi, kinevethetik esetleg gúnyolódással-csúfolódással kell szembenéznie.

A beszéd megfelelő elsajátításához 4 alapvető dolog szükséges:

1. ép beszélőszervek
2. ép hallás
3. egészséges idegrendszer
4. beszélő emberi környezet

A beszédnek, mint magasabb rendű pszichikus tevékenységnek az összerendezése és a vezérlése az idegrendszer által történik.

Ha ebből a 4 dologból akár csak 1 is hiányzik, a beszéd nem, vagy nem megfelelően alakul. Kanizsai Dezső a logopédia professzora szerint:

„Az ember nem a szájával, hanem a fülével tanul meg beszélni.” (Montágh Imre-Montághné Riener Nelli-Vinczéné Bíró Etelka (1990): Gyakori beszédhibák a gyermekkorban p. 28.)

Zavartalan fejlődés esetén a gyermekekben gyorsan kialakul a hallásképeség, amely lehetővé teszi, hogy a hangjelenségeket felfogja, differenciálja, ennek alapján a hallott hangokat, szavakat utánozza, vagyis a beszédet megtanulja.

Szükséglet: Felismerni a fogyatékossgot, minél hamarabb felállítani a diagnózist. A beszéd fogyatékossg diagnózisának megállapítása a Beszédvizsgáló Országos Szakértői és Rehabilitációs Bizottság hatáskörébe tartozik. Ha a bizottság megállapítja a beszéd fogyatékossgot, a gyermek egy kódszámmal együtt SNI kategóriába sorolódik. Ezzel együtt kijelölik a tanuló lakóhelyéhez legközelebb lévő intézményt, ahol szakemberek (jobb esetben) biztosítják számára a terápiát. A szakembernek meg kell teremtenie azt a légkört, amiben a gyerek biztonságban érzi magát, és meg mer szólalni. Fontos a pedagógus személye, hogy a gyermek elfogadja és bizalmat érezzen iránta. Ezen kívül szükséglet még az osztálytársak elfogadó-befogadó viselkedése, hozzáállása. Támogató légkör az intézményen belül, a többi gyermek érzékenyítése a fogyatékossgok iránt. Az osztályt tanító pedagógusnak nagy szerepe van ebben, illetve neki is feladata megtalálni a beszéd fogyatékossggal élő gyermek felé az utat és ehhez maximálisan tartania magát. Nem utolsó sorban fontos a család elfogadó, türelmes magatartása a gyermeke irányában. Az SNI gyermek ellátása nem az iskola konkrét feladata, a szakszolgálat általi utazó logopédus biztosítása által valósul meg, ami mindig EGYMI-n keresztül történik. Sajnos nagyon kevés az esély arra, hogy ezek a gyerekek megkapják a megfelelő ellátást, kevés szakember.

A beszéd fogyatékossg definíciója:

Beszéd fogyatékos az a tanuló, akinél a veleszületett vagy szerzett idegrendszeri működési zavarok és környezeti hatások következtében jelentős mértékű a beszédbeli akadályozottság. Ennek következtében átmeneti és tartós zavarok léphetnek fel a nyelvi, kommunikációs és tanulási képességekben, a szociális kapcsolatok kialakításában.

A beszéd fogyatékosok közé tehát azok az ép hallással rendelkező gyermekek tartoznak, akiknél a beszéd fejlődése nem indul meg, kórosan sokat késik, vagy valamelyik területen rendellenesen működik.

A WHO a beszéd fogyatékossgot gyűjtőfogalomként értelmezi. A bizottság által történt besorolás azonban nem végleges, hanem egy aktuális állapot, amelyből a gyermek magasabb fejlettségi szintre juthat a szakszerű, intenzív fejlesztés, megsegítés által.

A leggyakoribb beszéd fogyatékoságok BNO kódjai:

- dadogás BNO F98.5
- hadarás BNO F98.6
- orrhangzós beszéd BNO Q35
- fejlődési dysfáziák, motoros dysfázia BNO F80.1-80.2
- dysarthriák, anarthriák BNO F80.0
- centrális dysláliák BNO F80.0 (beszédképtelenség kódolása a kiváltó októl függ)
- olvasás és írás zavarok BNO F81.0, F81.1 (felszíni, fonológiai, kevert dyslexia)
- aritmetikai készségek zavara BNO F81.2 (grafikus, olvasási, emlékezeti, gondolkodási dyscalculia)
- az iskolai készségek kevert zavara BNO F81.3

A beszéd folyamatosságának zavarai:

Dadogás: A beszéd összerendezettségének zavara, amely a ritmus és az ütem felbomlásában és a beszéd görcsös szaggatottságában jelentkezik. Ismétlések jelennek meg a hang, szótag, szó vagy a mondat egyes részeiben. Ezen gyermekek légzése egyenetlen, egész testük segíti a hangképzést.

Hadarás: A beszéd ritmusának és ütemének a zavara, melyre jellemző a gyors beszédtempó, a hangok, szótagok kihagyása, a pontatlan hangképzés, a monotónia és a szegényes szókincs.

A hangadás rendellenességei:

Rekedtség: leginkább szervi okok miatt alakulhat ki, de nem minden esetben, mivel a környezeti okok, vagy pszichés történések is eredményezhetik a rekedt hang létrejöttét.

A kialakult beszéd zavara:

Mutizmus: választott némaság. A már jól beszélő gyermek bizonyos helyzetekben vagy feltételek között nem szólal meg. A gyermek maga dönti el, hogy kit vesz be a kommunikációs körébe.

Afázia: Olyan nyelvi zavar, amely a kialakult beszéd részleges vagy teljes elvesztését jelenti, sérülés vagy betegség következtében. A sérülés helyétől függően beszélhetünk a hangos beszéd vagy a beszéd megértés zavarairól.

Támogatás: A beszédfigyafatékossáa fejlesztése rendkívfül fontos. Ez megvalósulhat speciális terápiaákkal, az életkori sajátosságokat figyelembe vevő, játékoságra épülfő nevelési környezetben.

Fontos a megfelelő szituáció megtalálása, mikor bátran, feszültségmentesen tud megszólalni, beszélni a gyermek – ennek biztosítása a számára, minél gyakrabban. Támogatni, dicsérni, minél több alkalommal törekedni a pozitív megerősítésre. Család bevonása a fejlesztés megtámogatásában.

Irodalomjegyzék

- Torda Ágnes (2000): Beszédhibás gyermekek az óvodában és az iskolában. In: Illyés Sándor (szerk): Gyógypedagógiai alapismeretek. Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Főiskolai Kar, Budapest, 578.p.
- 32/2012. (X.8.) EMMI rendelete a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve
- 32/2012. (X.8.) EMMI rendelete a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról. On-line megtekintés: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=A1200032.EMM×hift=20170831&txtreferer=A1100190.TV> (Letöltés ideje: 2022.12.02.)
- Mohai Katalin – Gereben Ferencné (2014.) Nyelvi képességek vizsgálata. Gyógypedagógiai Szemle 2014/3.
- Montágh Imre – Montághné Riener Nelli – Vinczéné Bíró Etelka (1990): Gyakori beszédhibák a gyermekkorban. Tankönyvkiadó, Budapest. 28. p.
- Torgyik Judit: Nyelvi szocializáció és oktatás. Új Pedagógiai Szemle 2005. március. www.ofi.hu/tudastar/nyelvi-szocializacio (utolsó letöltés: 2022.12.02.)
- Jenei Andrea: Inkluzív nevelés – Ajánlások beszédfigyafatékos gyermekek, tanulók kompetenciaalapú fejlesztéséhez: SuliNova, Budapest

5.számú

Hallgató neve: Ocztos Erzsébet I6O6X0

Szak: Gyógytestnevelés az óvodában, iskolában pedagógus szakvizsgára felkészítő szakirány

Tantárgy: Az integráció és szegregáció kérdései

Egy évvel ezelőtt szeptemberben lettem a Csengey Gusztáv Általános Iskola alkalmazottja. Első osztályos tanító néniként egy egyedülálló integrációs-szegregációs gyakorlatba csöppentem bele. Ezért dolgozatomban a saját intézményemben zajló integrációs, szegregációs és részleges integrációs tevékenységet szeretném bemutatni, ismertetni.

Általánosságban az intézményről

Aszód egy kis város Budapesthez közel, ahol több óvoda is működik. Innen kapjuk a gyerekek körülbelül felét. Ők is úgymond egyfajta válogatás után iratkoznak be intézményünkbe, köszönhető ez annak, hogy a helyi Evangélikus Gimnázium elindította az alsó tagozatos képzést, így a „jobbak” /nagyon képletesen/ oda mennek első osztályba. A hozánk beiratkozó első osztályosok másik felét a környező falvakból bejáró gyermekek teszik ki.

Az evangélikus iskola megnyitásáig zenetagozatos iskolaként működtünk, ezt azonban nem tudta az intézmény tovább folytatni a gyerekanyag változásával, ezért szerkezetileg is átalakuláson esett át az intézmény.

Iskolánkban évfolyamonként általában 2 osztály indítására van lehetőségünk.

Intézményünkben összesen 3 fő főállású fejlesztőpedagógus dolgozik.

Intézményünkben szegregáltan 17 fő SNI gyermek alsó és felső évfolyam külön, integráltan 14 fő SNI gyermek, és 78 fő BTMN gyermek tanul. Iskolánk összlétszáma 435 fő. Ez azt jelenti, hogy minden negyedik gyermek valamilyen különleges bánásmódot igényel.

Szegregált SNI

Először szeretném bemutatni a szegregált SNI osztályokat. Idén ősztől két SNI osztály indult iskolánkban egy alsó és egy felső tagozat, mert a megnövekedett igény lehetővé tette, hogy a felső vezetés is rábólintson plusz egy osztály létrehozására. Ez természetesen plusz egy fő gyógypedagógust igényelt, akit a nyáron fel is vett intézményünk.

Az alapító okirat alapján beszéd fogyatékos, értelmi fogyatékos - enyhe értelmi fogyatékos gyerekeket fogadunk. Ők azok, akik integráltan nem oktathatóak az állapotukat és értelmi képességeiket tekintve

2 gyógypedagógus és egy-egy pedagógiai asszisztens foglalkozik a gyerekekkel 8-16 óráig. Jelenleg az osztálylétszám 17 fő, alsóban 9, felsőben 8 tanuló. Az SNI tanulók tanterme az első emeleten és a földszinten található, ahol másik 3 normál munkarendű osztály helyezkedik el. Az udvart, az ebédlőt, a közösségi tereket közösen használják a többi osztállyal. Az osztály tanulói részt vesznek az alsós és felsős munkaközösségek által szervezett programokon és versenyeken is.

1-2. évfolyam részleges integrációja

Már ideérkezésem előtt az igazgatónőnk kezdeményezésére egy újfajta integrációs gyakorlatot vezettek be. Immáron 6 éve az első és második évfolyamon a tanulóink részleges integrációban vesznek részt.

Általában 2 alacsonyabb létszámú első osztályt indít az intézményünk. A tanítók guruló rendszerben dolgoznak, így minden osztályban 2 pedagógus dolgozik.

Amikor az első évfolyamot elkezdi a gyerekek, akkor a tanító, gyógypedagógus, logopédus diplomával rendelkező kolléganő DIFER mérést végez. Ez alapján és az esetleg már meglévő „papírok” alapján, amit a nevelési tanácsadóból kapunk készül egy csoportbontás. A két induló első osztály mellett keletkezik egy fejlesztő csoport, matematika és magyar tantárgyakat külön tanítva, melyet az említett kolléganő vezet. Ebbe a csoportba kerülnek mindkét első osztályból a BTMN és integrált SNI gyerekek, illetve azok a tanulók, akik a DIFER mérés alapján megsegítésre szorulónak ítélik az osztálytanítók és a fejlesztő pedagógus. Akinek nincs szüksége fejlesztő foglalkozásra matematikából és magyarból, az osztályban marad ezeken az órákon és normál tanrend szerint halad. A fejlesztő csoport speciális módszerekkel, eszközökkel, játékokkal, lassabb tempóban teljesíti a fő tananyagot. A kis csoportlétszám miatt maximálisan megvalósul az egyéni bánásmód elve, a személyes figyelem és segítségnyújtás.

Ez az órarend készítésénél odafigyelést igényel, hiszen a párhuzamos osztályoknak a fő tantárgyai ugyanabban az időpontban zajlanak. Ennek köszönhetően a párhuzamos osztályok azonos időpontban vesznek részt magyar nyelv- és irodalom, illetve matematika órán.

A fejlesztő csoportba járó gyerekekkel heti 13 órában szakember foglalkozik, amennyiben matematikából és magyar nyelv- és irodalomból is megsegítésre szorul. Vannak olyan gyerekek, akik csak az egyik tantárgyból járnak fejlesztésre.

Az osztály és a fejlesztő csoport átjárható. Az én osztályomban például van egy kisfiú, aki matematikából kiváló, de a súlyos beszédhibája miatt magyarból gyengébb, helyesírása katasztrófa, mert mindent úgy akar leírni, ahogy kimondja: pl. egér-edér. Ez csak

akkor derült ki mikor már szavakat írtak és így év közben magyarból átkerült a fejlesztő csoportba.

Az első évfolyam végére (de a tanév folyamán rövid határidőn belül) megkérjük a pedagógiai szakszolgálattól a vizsgálatot, hiszen a második évfolyamot csak BTMN és SNI gyerekek kezdheti a fejlesztő csoportban. Második osztályban tanítói megítélésre nem kerül gyermek a kiscsoportos foglalkozásra.

A csoport maximális létszáma 12 fő.

A gyerekeknek nem okoz gondot, hogy a fejlesztő csoportba kell járniuk, nagyon könnyedén elfogadják azt, a többi gyermek részéről sincs csúfolódás, kirekesztés. Természetes számukra, hogy olykor egyik, olykor másik gyerek tanul másik tanteremben. A hittan, az ének-zene is csoportbontásban zajlik, ezért megszokták, hogy nincs ott minden gyermek az osztályból egy-egy órán.

3-4. osztály

A 3-4. osztályosok már nem járnak fejlesztő csoportba. Minden gyermek minden tanórán a saját osztályában tanul. A szakértői véleményben leírtaknak megfelelően heti 1-2 órában foglalkozik velük fejlesztő pedagógus.

5-8. osztályok

Az idei tanévtől az alsó tagozaton jól bevált gyakorlatot felmenő rendszerben kezdte el az intézmény bevezetni. Az 5. osztályosok már csoportbontásban tanulják a fő tárgyakat. A felsőbb évfolyamokon a szakértői véleményben meghatározottak szerint folyik a fejlesztés. Szerencsés helyzetben van intézményünk, hiszen főállásban tudunk fejlesztő pedagógusokat foglalkoztatni, az ellátás így közel 100%-os.

Út a szakértői véleményig

A Pedagógiai szakszolgálattal, mely a városban található, szoros kapcsolatban áll intézményünk.

A hozzánk első osztályba beíratott gyermekek részére a DIFER mérést vagy az észlelést követően a lehető legrövidebb időn belül megkérjük a vizsgálatok elvégzését. Igyekszünk ezzel könnyíteni a Szakszolgálat tervező munkáját. Általában a vizsgálat megkérésével egyidejűleg már a fejlesztő csoportban dolgoznak az elsős gyerekek. Nem várunk az elsős gyermek esetében a vizsgálat eredményére, hiszen így értékes időt veszíthetünk, ami a gyermek megfelelő fejlődésének akadálya lenne.

A felsőbb évfolyamokon (2. osztálytól) már nem jellemző új vizsgálat iránti kérelem benyújtása. A tapasztalataink szerint többnyire akkor van szükség erre, ha más intézményből kapunk megsegítésre szoruló gyermeket.

A kérőlap kitöltését követően a pedagógiai jellemzést (a szakszolgálattól kapott szempontok szerint) szövegesen írjuk meg. Az aláhúzás módszert kevésbé részletesnek gondoljuk. Ezzel is szeretnénk segíteni a Szakszolgálat munkáját.

A pedagógiai jellemzést a fejlesztőpedagógus és az osztálytanítók közösen készítik el.

Ezt követően az igazgatónőhöz kerül ellenőrzésre, aláírásra.

A gyermekvédelemmel foglalkozó kolléganő személyesen juttatja el a Szakszolgálathoz a dokumentumokat.

A szülők együttműködőek, a Szakszolgálat munkatársai segítőkészek, alaposak.

Összegzés

Már második éve, hogy ebben a számomra újszerű integrációs rendszerben dolgozom. Azt gondolom, hogy intézményünk gyakorlata a környéken egyedülálló, jól működő rendszer. Sok szülői visszajelzés alapján éppen ezért választják iskolánkat. A gyerekek jól haladnak a tanulmányaikban, és sikerélményeik vannak a mindennapokban. Nem utolsósorban pedig az én pedagógiai munkámat is nagyban segíti, hiszen az osztályban maradó gyermekek differenciálása, oktatása sokkal könnyebb, gördülékenyebb

Felhasznált irodalom:

Csengey Gusztáv Általános Iskola Pedagógiai Program 2021.

6.számú

Hallgató neve: Ocztos Erzsébet I6O6X0

Szak: Gyógytestnevelés az óvodában, iskolában pedagógus szakvizsgára felkészítő szakirány

Tantárgy: A pedagógusok mentálhigiénéje

A kiégés/burnout

A kutatás ebben a témában sok új információval és érdekességgel szolgált a számomra. Megdöbbsentett a felismerés, hogy kik szenvednek elsősorban ebben a szindrómában, és az is, hogy mik a tünetei. Azért érintett ennyire érzékenyen ez az információ, mert én is a veszélyeztetettek közé tartozom a szakmámat tekintve, és bizony észleltem magamon ezt-azt a tünetet. Mikor beírtam a keresőbe, hogy „burnout”, nem számítottam arra, hogy ilyen óriási információhalmazzal találkozom. Ezért egy videót kiválasztottam, amit itt szeretnék bemutatni. Természetesen a választásom olyan videóra esett, ami közel áll hozzám, ami segít jobban megértenem ezt a betegséget és ami tartalmazott olyan gondolatot, ami segít a nehézség leküzdésében.

Amit találtam a HÍR TV egyik műsora: Lelkünk rajta /https://hirtv.hu/lelkunkrajta_adattar/burnout-1376949/

Őszinte leszek meg sem lepődtem, hogy két egészségügyben dolgozóval készült a riport, illetve egy belgyógyász szakember mondta el a tudományos hátteret. Ez a riport 2016-ban készült, de véleményem szerint ma még aktuálisabb, mint valaha. Ezt elsőkézből tudom, tapasztalom, mostanában sokat megfordulok egészségügyi intézményekben (lehet, hogy a kiégés tüneteit mutatom???)

Ebből a riportból tudtam meg, hogy az angol „burnout” kifejezés egy technológiából átvett fogalom, „egy egykor működő energiaforrás kezdetben gyengül, majd végül kialszik. Csak az tud kiégni, aki lángol.”(Dr. Papp Szidónia) Leginkább azokat sújtja, akik segítő funkciót töltenek be a társadalomban, illetve, ahol az átlagnál több empátiára van szükség (ápolók, orvosok, szociális munkások stb). Én idesorolnám a pedagógus pályán dolgozókat is, hiszen, ha csak az empátiát emeljük ki egyre több a szétesett családból származó mentálisan sérült gyermek, akiknek sokkal több empátiára van szükségük, és ilyenkor magunkból (a saját lelkünkéből) adunk többet, sokszor nem is érzékelve, hogy már jóval többet, mint amennyit a mentális egészségünk elbír. Mivel eddig csak az oktatásban dolgoztam végig sem gondoltam, hogy a melyek azok a területek, ahol veszély lehet a

kiégés, ezek: üzleti szféra, menedzserek, multinacionális cégek vezetői, dolgozói. Valóban hatalmas munkamennyiség és nagy felelősség terheli az ebben a szférában dolgozókat, illetve a napi versenyhelyzet is hozzájárulhat a kiégéshez.

Teljesen egyetértek azzal, hogy nagyon nehéz észlelni a folyamatot, hiszen a testi tünetek megjelenésekor elsőként eszünkbe sem jut a kiégés, inkább valamiféle betegségre gyanakszunk. Az ember elkezd kivizsgálásokra járni, és természetesen nem találnak semmi rendellenességet. A testi tünetek mellett a kiégés felé haladva megjelennek pszichés tünetek is: az ember ingerlékennyé válik, a feszültségeit a magánéletében vezeti le, romlanak a családi- baráti kapcsolatai. Vagyis testi és pszichés tüneteket egyaránt produkál, kialakulhatnak különböző függőségek, depresszió, legsúlyosabb esetben öngyilkos gondolatok. Figyelmeztető jelek, melynek a gyökere a munkahelyben keresendő.

Érdekesnek találtam a szakember azon szavait, hogy mi indítja el ezt a folyamatot. A probléma az, hogy az ember nagyon kevés időt tölt rekreációval, töltekezéssel. Régi mondás most is működhetne: 8 óra munka, 8 óra pihenés, 8 óra szórakozás. A rengeteg munkát nem kompenzálják elegendő pihenéssel. Hazaviszik a munkát, hétvégén is dolgoznak. Hordozzuk a problémákat nincs lezárás.

A következő gondolat személy szerint engem is érint és mélységesen egyetértek vele. Ha a túlterhelés alul finanszírozással párosul még hamarabb elérhetjük a kiégés fázisát. Sajnos a pedagógus pályán egyre több a feladat. A gyermekek tanítása és nevelése mellett ott az adminisztráció, a dekoráció, a műsorok, versenyek szervezése, felkészítés, a szülőkkel való bánásmód és az egyre több deviáns és mentálisan sérült gyermek. A nevetéségesen alacsony fizetés megnehezíti a lelkesedést. A szakember elmondta, hogy a jobb emberek égnék ki, az idealista típus, aki túl lelkiismeretes, ez új információ volt a számomra, de ha jól belegondolok egyértelmű, hogy miért ők. Tanárként nagyon magas szintű empátiára, együttérzésre van szükségünk a már említett okok miatt. A videóból megtudtam a megoldást: létezik optimális empátia- ami azt jelenti, hogy megőrizni a saját középpontunkat. Ez sokszor nehéz, de tanulható, van azonban amikor külső segítség kell. Németországban kezelik a kiégést 6 hetes kezelésben részesülhet az aki ezzel a szindrómával küzd. Magyarországon nincs ilyen. Ha foglalkozunk a kiégéssel értékes embereket, munkaerőt nyerhetünk a társadalomnak. Nem lehet szőnyeg alá söpörni. Véleményem szerint egyre több embert érint ez a probléma országunkban is, ezért fontos lenne, mint különálló betegséget kezelni. Szerintem sokan nem tesznek semmit ez ellen, mert fel sem ismerik, csak fáradékonynak, érdektelennek érzik magukat, illetve vannak akik a testi

tüneteikkel keresik fel a kardiológust, belgyógyászt stb., pedig egyszerűen csak ki vannak égve és azt kellene tudatosan és célirányosan kezelni.

Az egyik riportalany egy állami intézményben dolgozó ápolónő. Megdöbbenő volt hallgatni, hogy milyen munkakörülmények között, mekkora mennyiségű munka nyomja a vállukat. A kiégést mindennaposnak mondja, amit tapasztalni a kollégákon nagyon fájdalmas. Előfordul, hogy a rendszer hiányosságai miatt nem tudják elvégezni a munkájukat, úgy ahogy ők szeretnék, az így felmerülő nehézségeket érző emberi lényként nem tudják csak úgy lerázni magukról. A kiégéshez vezethetnek a ledolgozott munkaórák is, hiszen nem nyolc órában dolgoznak, mint az átlagember, hanem 12 óráznak, és ezt nemcsak nappal, hanem éjszaka is, ez nagyon kimerítő és természetellenes, ami megbontja az egyensúlyt mind fizikailag, mind mentálisan. Fáradtak, frusztráltak, feszültek. Mindezek mellett elképesztő, hogy mégis gondoskodnak a betegről, figyelnek rá, együttérzőn fordulnak felé. Rendkívül megható volt hallani a szavait, mikor elmondta, hogy ebben a nehéz helyzetben vannak pillanatok amikor úgy érzi az ápoló, hogy megérte. Szakmailag értékes emberek kiégnek és függőségbe menekülnek. Ez a rendszer nem engedi, hogy a munkának értelme legyen- napi túlélés van, nem tudnak erőt meríteni, nem emberközpontú. Az ápoló nem tudja ezeket az elvárásokat teljesíteni, lehetetlen. A beteg a maga teljességében számít, de hol van a z egészségügyi dolgozó a maga teljességében?? Megoldásként ez a hölgy a kevesebb munkaórát választotta, ami sajnos kevesebb fizetéssel is jár. Ez a tanári pályán is így van, lehet kevesebbet dolgozni, de akkor a kevés fizetés megféleődik, ami újabb feszültséget szül, hiszen ma már a teljes fizetésből sem lehet megélni, nemhogy a feléből. De van az a pont ahol a pénz nem számít. Ez az őszinte nyilatkozat meghökkentett, hiszen voltam már kórházban, de végig sem gondoltam, hogy milyen lehet ápolónak lenni. Eddig is nagyra értékeltem a munkájukat, de ezután még inkább kifejezem nekik az értékelésemet.

A másik riportalany egy férfi, aki 12 évig mentőápoló volt. „Az első 4-5 évben még van szellemiség, lelkesedés”- mondja. Probléma az alulfizettség, „ egy sértés a fizetés” ami hozzájárul ahhoz hogy az ember fásulttá váljon. Nehéz empatikusnak lenni hosszú éveken át úgy, hogy „huszadikán már nézegeted a pénztárcád”. A kevés fizetés miatt másod-harmadállás vállalására kényszerülnek, ami kiégéshez vezet szintén. Megemlíti a válások nagy számát az egészségügyben, ez is egy érdekes információ volt a számomra, ahogy

levezeti a miérteket, teljesen érthető sajnós, hogy a házasságok véget érnek. A párkapcsolat kudarcát, annak megélését, feldolgozását, esetlegesen a gyerekek elhelyezése körüli problémákat egy újabb útnak tartom a kiégés felé. „A mentősök isznak”- mondja, nincs segítség arra hogy a mentős ezt a feszültséget leadja, pihenés esélytelen, nem tudja letenni, viszi évekig. A kiégés egy olyan fokára jutott el ez a férfi, ahol mentősként-vagyis olyan emberként, aki segíteni, menteni megy- azt érezte, hogy nem érdekli senki-nek a baja- látszat empátia megvolt, de valódi érzelem nélkül. Végezte a dolgát, szakszerűen ellátta a sérültet, de lélekben nem volt ott. Az öröm, az élmény hiányzott a munkájából, a segítségnyújtás öröme. Robotpilóta üzemmód jellemezte.

Megoldásként a megfelelő szabadidő biztosítását említi. A riportalany már nem dolgozik mentősként, nem sikerült elkerülnie a kiégést.

Nagyon érdekes volt megnézni ezt a riportot, elgondolkodtatott, hogy hol tartok én most a szakmámmal kapcsolatban: persze rögtön átgondoltam a kiégés tüneteit az esetemben, hogy elindult-e már a folyamat. Megfogalmazódott bennem, hogy nem szeretném azt a pontot elérni, ahol a két riportalany tartott, inkább valamilyen megelőző tevékenységet keresni a kiégés elkerülésére.

Forrás: Lelkünk rajta /https://hirtv.hu/lelkunkrajta_adattar/burnout-1376949/

7.számú

Hallgató neve: Ocztos Erzsébet I6O6X0

Szak: Gyógytestnevelés az óvodában, iskolában pedagógus szakvizsgára felkészítő szakirány

Tantárgy: A pedagógus szerepei és munkatevékenységei

„A szerep fogalmának meghatározásánál kiindulhatunk abból a hétköznapi megfigyelésből is, hogy az emberi viselkedésnek vannak szabályszerűségei, amelyek bizonyos szituációkban kiszámíthatóvá teszik az emberek cselekedeteit.”

„A szerep szűkebb értelemben úgy határozható meg, mint az adott szituációban szereplő személy előírt viselkedése, reagálási módja/N. Kollár Katalin, Szabó Éva: Pszichológia pedagógusoknak, (szerk)(2004), Osiris,Bp./

Egy olyan szerepkonfliktusba kerültem, ami – úgy gondolom- ritka a tanári pályán, nem találtam erre konkrét példát, mégis a szakirodalom alapján jól beazonosítható.

Szekszárdi Júlia: Konfliktus és pedagógia című írásában beszél a pedagógus személyiségén belül lejátszódó, intraperszonális konfliktusról, ami magába foglal szerepkonfliktusokat és olyan döntési helyzeteket, amik sok feszültséggel járnak. Ezen konfliktusok kellemetlen érzéseket és fokozódó belső feszültséget generálnak, ami kihat a pedagógus tevékenységeire, például a problémaérzékelésére, toleranciaszintjére, empátiás készségére. Ír arról is, hogy a tanárnak a saját személyisége a legfőbb munkaeszköze. Ha ez így van és ezt az eszközt rendeltetés-szerűen szeretnénk használni akkor fontos, hogy megfelelő szintű önismerettel rendelkezünk és a jó mentálhigiénés állapotban legyünk. Mindennek alapvető feltétele a belső konfliktusok kezelésének képessége. /Szekszárdi Júlia: Konfliktus és pedagógia, Új pedagógiai szemle 44.évf. 11.sz. 1994/

Előzmény: Barátnőm iskolaigazgató. Én éppen új munkahelyet kerestem. Mikor ezt közöltem vele, felvett a saját iskolájába, ahol éppen volt egy szabad álláshely. Akkor még azt gondoltam, hogy a barátságunk mindent kibír, hogy a barát, illetve a beosztott tanár szerepek nem okoznak majd konfliktust bennem. Előljáróban annyit, hogy ez a helyzet olyan döntési helyzetek elé állított, amely komoly belső feszültségeket eredményezett és próbára tette a konfliktuskezelő képességemet.

„Áttekintve a szakirodalmat, a szerepkonfliktusok három főbb formáját különíthetjük el (Gross et al., 1973)

-Konfliktus az ember különböző szerepei között

- Adott szerepen belüli ellentétes elvárások okozta konfliktus

-A nem megfelelő szerepilleszkedésből adódó konfliktusok • Ezeknek két fajtáját különíthetjük el (Sarbin-Allen, 1987):

- Szerep-én konfliktus.
- Státusinkongruencián alapuló konfliktusok”

/N. Kollár Katalin, Szabó Éva: Pszichológia pedagógusoknak, (szerk)(2004), Osiris,Bp./

Az eset: A szakirodalomból megismerve a szerepkonfliktusok fajtáit, egyértelműen be tudtam azonosítani az én belső konfliktusomat is, vagyis ez a helyzet konfliktust okozott a különböző szerepeim között. Egyszerre voltam barátnő és tanár. Négy évig dolgoztunk együtt.

Eleinte nem is tudatosult bennem, hogy itt két szerepet kellene majd összehangolni, és jól működtetni. Nem gondoltam arra, hogy ez gondot okozhat, feszültséget kelthet bennem és konfliktust okozhat a különböző szerepeim között.

Kapcsolatunk ideálisnak volt mondható. Jó barátnőkként sok időt töltöttünk együtt már 14 éves korunk óta, jól ismertük egymást. Szinte mindent megbeszéltünk, lelki, érzelmi és anyagi nehézségek idején segítettük és támogattuk egymást. Ha volt is nézetkülönbség mindig meg tudtuk beszélni, és ha nem is egyezett valamiben a véleményünk tiszteletben tudtuk tartani a másik nézőpontját. Ez volt az oka annak, hogy ő felvett az iskolájába és én bátran igent mondtam, mert a kapcsolatunk előzményei alapján meg voltunk arról győződve, hogy ez működni fog. Ennek ellenére azt az egy dolgot megbeszéltük, hogy ha bármelyikünkben is negatív érzések kezdenek kifejlődni a másik iránt, azonnal szól és akkor újragondoljuk a közös munkát.

A tanév kezdetén örömmel vágtam neki a munkának, arra gondoltam, hogy ilyen jó főnököm még sosem volt. Többször bementem hozzá, megdicsértem, megkérdeztem tudok-e segíteni, visszacsatolást kértem, hogy jól csinálom -e, meg van -e velem elégedve. Itt már megjelent a barátnő szerep mellett a tanár szerep, aki alá van rendelve a főnökének, hisz szerettem volna, ha elégedett velem, ha nem okozok csalódást és nem bánja meg a döntését, hogy felvett. Igyekeztem jól végezni a munkám, mint bármely más iskolában bármelyik főnöknek tettem volna, sőt mivel az igazgatóhoz érzelmi szál is kötött, sokkal jobban meg akartam felelni neki, mint eddig bárki másnak. A hangnem, a beszédstílus is inkább a barátnői szerepre volt jellemző. Ha hibáztam nem okozott gondot, ha szólt, hogy csináljam másképp. Úgy vettem, hogy a barátnőmtől kaptam egy jó tanácsot. Mivel az iskolában nem volt lehetőség az együtt töltött minőségi időre, ezért iskola után sokszor együtt töltöttünk valamennyi szabadidőt is, beszélgetéssel, kávézással. Nagyon jól működött a barátnő és a tanár szerep egymás mellett.

Barátnőként hamar észrevettem, ha idegesebb, feszültebb volt, de azt már nem tudtam eldönteni, hogy családi gondok vagy iskolai probléma gyötri. Itt már konfliktusban került bennem a barátnő és tanár, hiszen, ha magánéleti dolgok nyomasztják akkor meg akarom hallgatni és segíteni neki, de ha iskolai, az mennyiben tartozik rám mint barátnő, és tudnom kell- e róla, mint tanár?

A konfliktus: Egy- másfél év alatt azonban lassan, de észrevehetően megváltozott bennem valami. Többször hivatalos hangnemben mondta el az utasításait, amit az irodában mikor a többi tanár kollégával együtt hallgattam teljesen természetesnek vettem, hisz ott tanárként voltam jelen. Amikor azonban ugyanezt a hivatalos hangnemet használta négy szemközt akkor tudtam, hogy az igazgató beszél hozzám nem a barátnőm és én egy tanár vagyok a tantestületből. Itt már dúlt bennem egy kis harc, hogy barátnő vagy egy tanár? Ugyanez a szerepkonfliktus játszódott le visszafelé is. Mikor iskolai problémával kerestem meg eleinte barátnőként mondtam el neki a problémát és kértem a segítségét, de nem mint a barátnőmöt hanem mint igazgatóét. Akkor most kinek segít megoldani a helyzetet? A barátnőnek vagy egy tanárnak? Barátnőként azonnal kiállt volna mellettem, de igazgatóként sok mindent mérlegelnie kellett, hiszen nem én voltam az egyetlen beosztottja, illetve nem az én személyes érdekeimet kellett szem előtt tartania, hanem elsősorban az iskoláét és a gyermekekét. Mint tanár, ezt meg kellett értenem és elfogadnom minden döntését. De barátnőként is?

Tantestületi értekezleten, mikor elhangzik a kérdés, hogy van e valakinek gondja, baja? És van, mert az oktatás nem tökéletesen működik és az igazgató sem tökéletes, hibázhat. A tantestület nem szól semmit, így tanárként én sem mondok semmit. Mint barátnő azonban szívesen elmondanám a véleményem, hiszen a barátságunk mindig őszinte volt. Vívódás a két szerep között: barátnő vagy tanár?

Az utolsó évben, amit együtt töltöttünk megtörtént az eltávolodás, és a két szerep dominanciája megváltozott bennem. Kezdetben egyértelműen a barátnő szerep dominált. Most átvette az erősebb szerepet a tanár. A változás több mindenben megnyilvánult. Már nem kerestem őt olyan sokszor munkaidő alatt személyes kérdésekkel. Leginkább iskolai ügyekre korlátozódott a kommunikációnk munkaidőben /tanár/. Nem reagáltam le annyira érzékenyen a hangulatváltozásait, érzelmi megnyilvánulásait/ tanár/. Természetesen, ha mint barátnőre volt rám szüksége mellette álltam. A hangnem, beszédstílus is egyre többször hivatalos lett, emiatt kicsit nehézkesnek éreztem a beszélgetést szabadidőben. Majd a közösen eltöltött délutáni órák is eltűntek az életünkből. Az „őszintén elmon-

dom a problémám”, illetve a „bátran véleményt ütköztetek veled és kiállok az elképzelésem mellett” sajnos háttérbe szorult. Tanárként nem engedtem meg magamnak ezt a közvetlenséget, barátnőként szenvedtem ettől a távolságtól.

Akkor vettem észre, hogy valami nincs rendben amikor ez az eltávolodás már megtörtént.

Nem tudatosult bennem, hogy a szerepeim konfliktusba kerültek egymással.

Mégis keresni kezdtem a lehetőségeket arra, hogy feloldjam ezt a szerepeim közötti konfliktust.

„Le kell szögeznünk, hogy ezeknek a konfliktusoknak nincs jó megoldása. Mindenképpen veszítünk valamit, érdekek sérülnek, vagy lemondunk fontos dolgokról. Csupán arra törekedhetünk, hogy minél kisebb veszteséggel kerüljünk ki ezekből a helyzetekből. Ezért alakítunk ki és használunk különböző stratégiákat.

- A morális igazodás stratégiája
- A kibúvókereső stratégia
- A morális kibúvókereső stratégia”

„A későbbi kutatások tovább bővítették a szerepkonfliktust kezelő technikák körét. Sarbin-Allen és munkatársai szerint ilyenkor különböző kognitív (információfeldolgozással kapcsolatos) erőfeszítéseket teszünk, ezek különböző viselkedéseket eredményeznek, melyekkel megkíséreljük megoldani a konfliktusos helyzeteket (Sarbin- Allen, 1987).”

„Instrumentális cselekvések • Ezek olyan cselekvések, melyeknek célja, hogy megváltoztassák a konfliktust előidéző körülményeket.

- A konfliktusos szerepek elkülönítése.
- Szerepek összeolvasztása.
- Elmenekülés a helyzetből.

Figyelemváltás

A vélemények megváltoztatása

Nyugtatók és serkentők alkalmazása

Sikertelen konfliktusfeloldás”

/N. Kollár Katalin, Szabó Éva: Pszichológia pedagógusoknak, (szerk)(2004), Osiris,Bp./

Konfliktusmegoldási javaslat:

1.„A konfliktusos szerepek elkülönítése. Amikor a személy eldönti, hogy bizonyos helyzetekben az egyik, míg más helyzetekben a másik szerepnek tesz eleget.” /N. Kollár Katalin, Szabó Éva: Pszichológia pedagógusoknak, (szerk)(2004), Osiris,Bp., /

Kezdetben egyértelműen ezzel próbálkoztam. Munkaidőben igyekeztem tanár lenni, aki odafigyel a főnöke utasításaira, elvárásaira és alárendeli magát a vezetésnek. A barát szerepet kizártam a munkahelyen. Ha munkaidőn kívül találkoztunk akkor már a tanár eltűnt és a barátó „üzemmód” kezdődött. Természetesen ez nagyon nehezen ment, és nem is tudtam élesen elkülöníteni bizonyos napszakokra és helyzetekre ezt a két szerepet.

2., „Elmenekülés a helyzetből. A harmadik lehetőség a körülmények megváltoztatását jelenti, a helyzetből való kilépést. Ezt az egyén szociális (pl. munkahely-változtatás) és földrajzi értelemben is megteheti (pl. másik városba költözés).” /N. Kollár Katalin, Szabó Éva: Pszichológia pedagógusoknak, (szerk)(2004), Osiris, Bp./

Véleményem szerint, ha a szerepkonfliktusból adódó feszültség nem enyhül, végső megoldás lehet új munkahely keresése. Hiszen nem helyes kockára tenni egy értékes kapcsolatot, ami fontosabb barátként, mint tanárként.

Irodalomjegyzék:

N. Kollár Katalin, Szabó Éva: Pszichológia pedagógusoknak (szerk)(2004), Osiris, Bp.

Szekszárdi Júlia: Konfliktus és pedagógia (Új pedagógiai szemle 44.évf. 11.sz. 1994)

Nyilatkozatok

NYILATKOZAT

Alulírott OCZTOS ERZSÉBET, a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem, KAPOSVÁRI Campus, ^{magiszterre felkészítő} szak nappali/levelező* tagozat végzős hallgatója nyilatkozom, hogy a dolgozat saját munkám, melynek elkészítése során a felhasznált irodalmat korrekt módon, a jogi és etikai szabályok betartásával kezeltem. Hozzájárulok ahhoz, hogy Záródolgozatom/Szakdolgozatom/Diplomadolgozatom egyoldalas összefoglalója felkerüljön az Egyetem honlapjára és hogy a digitális verzióban (pdf formátumban) leadott dolgozatom elérhető legyen a témát vezető Tanszéken/Intézetben, illetve az Egyetem központi nyilvántartásában, a jogi és etikai szabályok teljes körű betartása mellett.

A dolgozat állam- vagy szolgálati titkot tartalmaz: igen nem*

Kelt: 2023. év 04. hó 28. nap

Ocztos Erzsébet
Hallgató

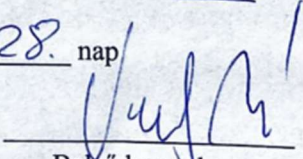
NYILATKOZAT

A dolgozat készítőjének konzulense nyilatkozom arról, hogy a Záródolgozatot/Szakdolgozatot/Diplomadolgozatot/Portfóliót áttekintettem, a hallgatót az irodalmi források korrekt kezelésének követelményeiről, jogi és etikai szabályairól tájékoztattam.

A Záródolgozatot/Szakdolgozatot/Diplomadolgozatot/Portfóliót záróvizsgán történő védésre javaslom / nem javaslom*.

A dolgozat állam- vagy szolgálati titkot tartalmaz: igen nem*

Kelt: 2023 év 04. hó 28. nap

Belső konzulens

*Kérjük a megfelelőt aláhúzni!